

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

24 mai 2024

PROPOSITION DE RÉSOLUTION
relative à la réforme
du tarif social pour l'énergie

Proposition de loi relative à l'ancrage
de l'extension du tarif social

Proposition de résolution relative à la réforme
du tarif social pour l'énergie

Audition

Rapport

fait au nom de la commission
de l'Énergie, de l'Environnement et
du Climat
par

MM. Mathieu Bihet, Kris Verduyckt et
Bert Wollants

Sommaire	Pages
I. Procédure	3
II. Exposés introductifs	4
III. Discussion	4
Annexes	23

Voir:

Doc 55 3263/ (2022/2023):

- 001: Proposition de résolution de Mme Lanjri et consorts.
002: Amendements.

Voir aussi:

Doc 55 2780/ (2021/2022):

- 001: Proposition de loi de Mme Buyst et consorts.
002: Amendements.

Doc 55 3478/ (2022/2023):

- 001: Proposition de résolution de MM. Van Lommel et Ravyts.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

24 mei 2024

VOORSTEL VAN RESOLUTIE
betreffende de hervorming
van het sociaal tarief voor energie

Wetsvoorstel betreffende de verankering
van de uitbreiding van het sociaal tarief

Voorstel van resolutie betreffende de hervorming
van het sociaal tarief voor energie

Hoorzitting

Verslag

namens de commissie
voor Energie, Leefmilieu en
Klimaat
uitgebracht door

de heren **Mathieu Bihet, Kris Verduyckt en**
Bert Wollants

Inhoud	Blz.
I. Procedure	3
II. Exposés introductifs	4
III. Bespreking.....	4
Bijlagen.....	23

Zie:

Doc 55 3263/ (2022/2023):

- 001: Voorstel van resolutie van mevrouw Lanjri c.s.
002: Amendementen.

Zie ook:

Doc 55 2780/ (2021/2022):

- 001: Wetsvoorstel van mevrouw Buyst c.s.
002: Amendementen.

Doc 55 3478/ (2022/2023):

- 001: Voorstel van resolutie van de heren Van Lommel en Ravyts.

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Christian Leysen

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Wouter Raskin, Yoleen Van Camp, Bert Wollants
Ecolo-Groen PS	Séverine de Laveleye, Kim Buyst, Barbara Creemers Malik Ben Achour, Mélissa Hanus, Daniel Senesael
VB	Kurt Ravyts, Reccino Van Lommel
MR	Mathieu Bihet, Marie-Christine Marghem
cd&v	Nawal Farih
PVDA-PTB	Robin Bruyère
Open Vld	Christian Leysen
Vooruit	Kris Verduyck

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Sigrid Goethals, Tomas Roggeman, Anneleen Van Bossuyt, Kristien Van Vaerenbergh
Julie Chanson, Samuel Cogolati, Wouter De Vriendt, Albert Vicaire
Chanelle Bonaventure, Christophe Lacroix, Patrick Prévot, Laurence Zanchetta
Ortwin Depoortere, Nathalie Dewulf, Erik Gilissen
Michel De Maegd, Philippe Goffin, Benoît Piedboeuf
Jan Briers, Leen Dierick
Greet Daems, Raoul Hedebouw
Egbert Lachaert, Marianne Verhaert
Vicky Reynaert, Joris Vandenbroucke

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

Les Engagés	Georges Dallemagne
-------------	--------------------

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a tenu une audition concernant ces propositions jointes lors de sa réunion du 2 avril 2024.

Lors de sa réunion du 30 avril 2024, la commission a décidé de publier le rapport sur cette audition.

AUDITION DE:

— Mme Sigrid Jourdain, directeur de la Direction du contrôle des prix et des comptes, Commission de régulation de l'électricité et du gaz (CREG);

— Mme Pascale Taminiaux, coordinatrice de projet senior, Fondation Roi Baudouin;

— Mme Margaux Feron, senior consultant, Sia Partners;

— Mme Katharina Bonte, regulatory manager retail markets electricity & gas, Fédération belge des entreprises électriques et gazières (FEBEG);

— M. Stefan Goemaere, animateur socioculturel, SAAMO;

— M. Sam Apers, conseiller recherche & développement, beweging.net.

I. — PROCÉDURE

Mme Séverine de Laveleye, vice-présidente de la commission de l'Energie, de l'Environnement et du Climat, donne lecture de l'article 28, 2bis, du Règlement de la Chambre:

“En cas d'auditions [...], il est demandé aux orateurs de préciser explicitement au début de l'audition:

1° s'ils sont ou ont été associés à quelque autre titre que ce soit à des initiatives relatives à la législation à l'examen, et

2° s'ils sont rémunérés pour leur contribution à l'audition, et le cas échéant, par quelle instance.”

La vice-présidente invite les orateurs à répondre à ces questions. Les orateurs invités y répondent successivement par la négative.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft tijdens haar vergadering van 2 april 2024 over deze samengevoegde voorstellen een hoorzitting gehouden.

Tijdens haar vergadering van 30 april 2024 heeft de commissie beslist om het verslag van deze hoorzitting te publiceren.

HOORZITTING MET:

— Mevrouw Sigrid Jourdain, directeur van de directie Controle op de prijzen en de rekeningen bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG);

— Mevrouw Pascale Taminiaux, senior projectcoördinator bij de Koning Boudewijnstichting;

— Mevrouw Margaux Feron, senior consultant bij Sia Partners;

— Mevrouw Katharina Bonte, regulatory manager retail markets electricity & gas bij de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (Febeg);

— De heer Stefan Goemaere, opbouwwerker bij SAAMO;

— De heer Sam Apers, adviseur onderzoek & ontwikkeling bij beweging.net.

I. — PROCEDURE

Mevrouw Séverine de Laveleye, ondervoorzitster van de commissie voor Energie, Leefmilieu en Klimaat, geeft lezing van artikel 28, 2bis, van het Kamerreglement:

“Bij hoorzittingen (...) wordt sprekers gevraagd om bij het begin van de hoorzitting duidelijk te vermelden of ze:

1° in een andere hoedanigheid betrokken zijn of geweest zijn bij initiatieven betreffende de voorliggende wetgeving, en

2° betaald worden voor de bijdrage aan de hoorzitting en in voorkomend geval door welke instantie.”

De ondervoorzitster nodigt de sprekers uit deze vragen te beantwoorden. De genodigde sprekers antwoorden achtereenvolgens ontkennend op de vragen.

II. — EXPOSÉS INTRODUCTIFS

Pour les exposés introductifs de Mme Sigrid Jourdain, directeur de la Direction du contrôle des prix et des comptes, Commission de régulation de l'électricité et du gaz (CREG), Mme Pascale Taminiaux, coordinatrice de projet senior, Fondation Roi Baudouin, Mme Margaux Feron, senior consultant, Sia Partners, Mme Katharina Bonte, regulatory manager retail markets electricity & gas, Fédération belge des entreprises électriques et gazières (FEBEG), M. Stefan Goemaere, animateur socioculturel, SAAMO, et M. Sam Apers, conseiller recherche & développement, beweging.net, il est renvoyé aux présentations PowerPoint annexées au présent rapport.

III. — DISCUSSION

A. Questions et observations des membres

M. Bert Wollants (N-VA) estime qu'à l'issue des interventions des différents orateurs, les positions sont en tout cas devenues plus claires.

Ce qui ressort très nettement, c'est le fait qu'il est surtout question de critères de revenus. C'est nécessaire aussi, certainement pour ce qui concerne la prise en compte d'un plafond de revenus.

Il y a quelques années, le SPF Économie a fait réaliser une étude¹ pour savoir quels sont les déciles de revenu qui se voient appliquer le tarif social. L'étude montre que le tarif social est accordé jusqu'au décile de revenu D10 inclus.

Les chiffres de la Fondation Roi Baudouin montrent, quant à eux, que des personnes en précarité énergétique se retrouvent dans presque tous les déciles de revenus. Cela s'explique peut-être par la manière dont certaines ressources sont dépensées.

Il faut de toute façon trouver un moyen pour rendre le système plus équitable. Il est incompréhensible qu'une personne ayant un faible revenu n'ait pas droit au tarif social en raison d'un certain statut, alors qu'une personne ayant un revenu élevé y a droit en raison d'un autre statut.

En fait, il faudrait abandonner le système des statuts pour tenir davantage compte des revenus. La question est de savoir si cela implique aussi une réforme encore

¹ <https://economie.fgov.be/fr/file/236.984/download?token=IAtlFFtP>

II. — INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

Voor de inleidende uiteenzettingen van mevrouw Sigrid Jourdain, directeur van de directie Controle op de prijzen en de rekeningen bij de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG), mevrouw Pascale Taminiaux, senior projectcoördinator bij de Koning Boudewijnstichting, mevrouw Margaux Feron, senior consultant bij Sia Partners, mevrouw Katharina Bonte, regulatory manager retail markets electricity & gas bij de Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven (Febeg), de heer Stefan Goemaere, opbouwwerker bij SAAMO, en de heer Sam Apers, adviseur onderzoek & ontwikkeling bij beweging.net, wordt verwezen naar de PowerPoint-presentaties als bijlage bij dit verslag.

III. — BESPREKING

A. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Bert Wollants (N-VA) is van mening dat na de betogen van de verschillende sprekers de standpunten in elk geval duidelijker zijn geworden.

Wat zeer sterk naar voren komt is dat vooral wordt gesproken over de inkomenscriteria. Dat is ook nodig, zeker als het gaat over het in rekening brengen van een inkomensplafond.

Een aantal jaren geleden heeft de FOD Economie een studie laten uitvoeren¹ waarbij werd nagegaan bij welke inkomensdecilen het sociaal tarief precies terechtkomt. Daaruit blijkt dat tot en met inkomensdecil D10 wel degelijk een sociaal tarief wordt toegekend.

Uit cijfers van de Koning Boudewijnstichting blijkt dan weer dat zich in zowat alle inkomensdecilen mensen met energiearmoede bevinden. Dat is wellicht te wijten aan de manier waarop bepaalde middelen worden gespendeerd.

Hoe dan ook moet worden gekeken naar een manier waarop alles eerlijker kan verlopen. Het valt niet te begrijpen dat iemand met een laag inkomen geen recht op het sociaal tarief heeft omwille van een bepaald statuut, terwijl iemand met een hoog inkomen wel recht op het sociaal tarief heeft omwille van een ander statuut.

Eigenlijk zou men moeten afstappen van het systeem van de statuten, om meer met de inkomens rekening te houden. Vraag is of dat ook betekent dat het huidige

¹ <https://economie.fgov.be/nl/file/236.983/download?token=szu5JcQY>

plus approfondie du tarif social actuel que celle qui est envisagée aujourd'hui.

Un certain nombre d'orateurs ont plaidé pour que rien ne change pour les groupes existants, mais il faut bien faire quelque chose pour ces groupes, du moins si l'on tient compte du plafond de revenus et si l'on veut respecter une certaine justice sociale.

On peut aussi se demander si une automatisation poussée du système actuel est faisable. Cela fait des années qu'on essaie d'y parvenir, mais certaines démarches administratives sont encore nécessaires à l'heure actuelle. La proposition de la Febeg d'instaurer une prime énergie pourrait apporter une solution au problème.

M. Wollants se demande aussi quelle est la position de la Plateforme de lutte contre la précarité énergétique sur l'introduction de quotas de consommation, qui ferait en sorte par exemple que le tarif social ne s'applique qu'à une partie limitée de la consommation. Par ailleurs, que pense la plateforme de l'idée de fixer le tarif de l'énergie en fonction d'une consommation donnée, afin d'éviter un certain nombre de situations problématiques ou abusives?

Par ailleurs, les chiffres du baromètre de l'énergie montrent que, bien que ce soit surtout le prix élevé du gaz qui ait été à l'origine de la crise énergétique, seul un nombre relativement faible de consommateurs de gaz ont sombré dans la précarité, par rapport au nombre de personnes qui se chauffaient à l'électricité ou au mazout. Est-ce dû uniquement au fait qu'un certain nombre de contrats fixes couraient toujours, ce qui a permis à un certain nombre de consommateurs de rester plus ou moins à l'abri de la crise énergétique, ou y a-t-il encore d'autres éléments importants qui sont intervenus?

Les diapositives de la CREG montrent aussi qu'en cas d'application de tarifs commerciaux, la dégressivité serait moins importante. Serait-il possible d'en savoir plus à ce sujet? Beweging.net a-t-il réalisé une estimation des coûts qu'entraîneraient les propositions faites, de manière à ce qu'elles puissent être sérieusement étudiées?

Enfin, on peut se demander si la recommandation de convertir tous les contrats bénéficiant du tarif social en contrats d'électricité verte augmenterait réellement l'efficacité du système. Actuellement, l'électricité verte fournie dans le cadre d'environ 45 % de tous les contrats d'énergie verte provient effectivement de notre pays, le reste venant d'ailleurs en Europe. Il apparaît donc que les garanties d'origine sont simplement achetées.

sociaal tarief nog grondiger moet worden hervormd dan wat momenteel in overweging wordt genomen.

Een aantal sprekers heeft ervoor gepleit voor de bestaande groepen niets te veranderen, maar voor die groepen moet wel degelijk iets gebeuren, tenminste als rekening wordt gehouden met het inkomensplafond en indien men een zekere sociale rechtvaardigheid wil respecteren.

Men kan zich eveneens de vraag stellen of een door-gedreven automatisering van het huidige systeem haalbaar is. Al jaren wordt getracht dat te doen, maar toch blijven momenteel nog steeds een aantal administratieve stappen noodzakelijk. Het voorstel van Febeg met betrekking tot het invoeren van een energiepemie biedt hier misschien een uitweg.

De heer Wollants peilt eveneens naar de houding van het Platform voor Energiearmoede tegenover de invoering van verbruiksquota, die er bijvoorbeeld toe zouden leiden dat het sociaal tarief slechts van toepassing zou zijn op een beperkt aandeel van het verbruik. Wat is daarnaast de mening van het Platform omtrent het toespitsen van het energietarief op een welbepaald verbruik, om op die manier een aantal problemen of wantoestanden te voorkomen?

Ook blijkt uit de cijfers van de energiebarometer dat – hoewel de energiecrisis vooral te wijten was aan de hoge gasprijs – slechts een vrij klein aantal gasverbruikers in de armoede is terechtgekomen, in verhouding tot het aantal mensen dat zich met elektriciteit of stookolie heeft verwarmd. Komt dat louter doordat hier een aantal vaste contracten liepen, waardoor een aantal verbruikers min of meer gevrijwaard is gebleven van de energiecrisis, of spelen nog andere elementen mee?

De slides van de CREG geven verder ook aan dat, indien er commerciële tarieven zouden worden gehanteerd, de degressiviteit dan minder belangrijk zou zijn. Kan dit nader worden toegelicht? Heeft beweging.net een kostenraming gemaakt met betrekking tot de voorstellen die werden gedaan, zodat zij terdege kunnen worden bestudeerd?

Ten slotte kan men zich ook afvragen of de aanbeveling om van alle contracten met een sociaal tarief ook groenestroomcontracten te maken effectief tot meer efficiëntie zou leiden. Momenteel komt bij zowat 45 procent van alle groenestroomcontracten de groene stroom effectief uit ons land, de rest komt van elders in Europa. Het blijkt dus dat er eenvoudigweg garanties van oorsprong worden aangekocht.

On peut aussi se demander à qui profiterait finalement le fait d'imposer à tout le monde des contrats d'électricité verte, comme ce fut d'ailleurs le cas dans le passé avec la contribution fédérale qui offrait une certaine réduction sur les contrats d'énergie verte. Selon M. Wollants, il n'est pas nécessaire de reprendre ce système dans l'immédiat.

Mme Kim Buyst (Ecolo-Groen) précise qu'elle est co-auteur de la proposition de loi DOC 55 2780, une proposition datant de juin 2022, qui pourrait certainement être améliorée. La proposition avait été introduite à l'époque parce que le pays était alors confronté à une situation dans laquelle un grand nombre de personnes avait du mal à payer des factures d'énergie très élevées.

Les chiffres cités par la Fondation Roi Baudouin, qui indiquent une augmentation de la précarité énergétique totale de près de 7 % entre 2021 et 2022, sont assez impressionnants à cet égard. Ils montrent en tout cas qu'il est nécessaire d'opérer une réforme, de lutter contre la précarité énergétique et de garantir l'énergie comme droit fondamental.

Une telle réforme peut s'opérer de deux manières. D'une part, en prenant des mesures basées sur les revenus, comme la garantie bien-être et le relèvement des prestations au-dessus du seuil de pauvreté, et d'autre part, en veillant à ce que chacun puisse vivre dans un logement peu énergivore. En ce qui concerne ce dernier point, certains leviers existent toutefois au niveau régional, ce qui – comme l'ont également suggéré un certain nombre d'orateurs – nécessite une bonne coopération au-delà des limites de compétences.

S'il s'agit de réformer le système d'octroi du tarif social, l'octroi automatique au groupe cible actuel doit être non seulement maintenu, mais également étendu, sur la base ou non d'un critère de revenu. Il est vrai que les avis divergent à ce sujet. Ainsi, la Febeg est clairement favorable à un système alternatif basé sur des primes. Il serait intéressant de savoir ce que les autres intervenants pensent d'un tel système de primes.

Mme Buyst se demande également ce que la Febeg ferait pour mettre elle-même en œuvre un tel système de primes. La prime serait-elle octroyée par le biais de la facture d'électricité ordinaire? Le montant de la prime dépendrait-il ou non du revenu? La Febeg est-elle par ailleurs favorable à l'introduction du système de primes pour le tarif le plus bas possible que le fournisseur peut accorder?

Enfin, il faut se demander comment un tel système pourrait garantir un plafonnement de la facture que le

De vraag rijst dan ook wie er uiteindelijk beter van wordt wanneer iedereen groenestroomcontracten krijgt opgelegd, net zoals dat trouwens vroeger het geval was met de federale bijdrage die een bepaalde korting bood op groenestroomcontracten. Het is volgens de heer Wollants dan ook niet meteen noodzakelijk dat systeem zomaar over te nemen.

Mevrouw Kim Buyst (Ecolo-Groen) geeft aan dat zij mede-indiener is van wetsvoorstel DOC 55 2780, een voorstel dat dateert van juni 2022 en dat vast en zeker voor verbetering vatbaar is. Het voorstel werd indertijd ingediend omdat het land op dat moment met een situatie werd geconfronteerd waarbij heel wat mensen in de problemen zaten door de zeer hoge energiefacturen.

De cijfers die werden aangehaald door de Koning Boudewijnstichting, die wijzen op een stijging van de totale energiearmoede met bijna 7 procent tussen 2021 en 2022, zijn in dit opzicht vrij indrukwekkend. Ze tonen in elk geval de noodzakelijkheid aan van een hervorming, van het bestrijden van de energiearmoede en van het garanderen van energie als basisrecht.

Een dergelijke hervorming kan op twee manieren worden doorgevoerd: door het nemen van inkomensgerelateerde maatregelen zoals de welvaartsgarantie en het optrekken van de uitkeringen tot boven de armoedegrens, maar ook door ervoor te zorgen dat iedereen in een energiezuinige woning kan wonen. Voor dat laatste bestaan er echter een aantal hefbomen op regionaal niveau, wat – zoals door een aantal sprekers eveneens werd gesuggereerd – een goede samenwerking over de bevoegdheidsgrenzen heen noodzakelijk maakt.

Maar als het gaat over de hervorming van het systeem van de toekenning van het sociaal tarief, dan moet de automatische toekenning aan de huidige doelgroep niet alleen worden behouden maar ook uitgebreid, al dan niet op basis van een inkomenscriterium. De meningen daarover lopen weliswaar uiteen. Zo is Febeg duidelijk te vinden voor een alternatief systeem op basis van premies. Wat vinden de andere sprekers van een dergelijk premiesysteem?

Mevrouw Buyst vraagt zich ook af wat Febeg zelf zou doen rond de implementering van een dergelijk premiesysteem. Zou de premie worden toegekend via de gewone elektriciteitsfactuur? Zal de hoogte van de premie al dan niet afhankelijk zijn van het inkomen? Is Febeg er verder ook voor te vinden om het premiesysteem in te voeren voor het laagst mogelijke tarief dat door de leverancier kan worden toegekend?

Tot slot moet men zich afvragen hoe er bij een dergelijk systeem voor kan worden gezorgd dat de uiteindelijke

client doit payer au bout du compte. Autrement dit, si l'on instaure une prime fixe qui ne serait pas adaptée en cas de forte augmentation de la facture d'énergie, cela pourrait générer une certaine inquiétude chez le client qui, au bout du compte, aurait tout de même du mal à payer sa facture d'énergie.

Il serait utile aussi que la CREG nous dise si un tel système est juridiquement possible et quelle est la marche à suivre pour introduire un système de primes.

Par ailleurs, Mme Buyst partage le point de vue du SAAMO sur l'assouplissement de l'octroi du tarif social, mais souhaiterait connaître précisément les mesures à prendre pour faciliter l'accès au tarif social.

Enfin, elle aimerait également savoir quelles sont les mesures fédérales que le SAAMO prendrait, en dehors du tarif social, pour améliorer la situation des personnes en situation de précarité énergétique. Elle souhaiterait par ailleurs connaître l'avis de la Fondation Roi Baudouin et de la CREG concernant le champ de tension qui existe entre l'octroi automatique du tarif social et l'octroi sur la base des revenus.

Mme Buyst remercie ensuite tous les intervenants pour les recommandations formulées. Il est vrai qu'une première proposition de réforme avait été déposée en juin 2022, mais l'objectif est de rédiger, avec un certain nombre de collègues, une proposition qui apporte la meilleure réponse possible à la précarité énergétique. À cet égard, les exposés présentés au cours de cette audition sont donc très intéressants.

M. Reccino Van Lommel (VB), auteur principal de la proposition de résolution DOC 55 3478, remercie à son tour les intervenants pour leurs explications.

Selon lui, les différents intervenants ont clairement montré qu'une réforme était nécessaire, mais qu'elle posait néanmoins un certain nombre de problèmes pratiques. Les points de vue divergent à ce sujet et il n'est dès lors pas simple de trouver une solution satisfaisante.

En tout état de cause, il est très important de rechercher autant que possible la simplicité dans ce contexte. Il existe une catégorie de personnes qui ont actuellement droit au tarif social sur la base de leur statut actuel. Dès le départ, il a été dit qu'on n'y toucherait pas, mais le système est frustrant pour ceux qui, à peu de choses près, n'ont pas le statut, ou ceux qui n'appartiennent pas à cette catégorie tout en disposant d'un revenu

factuur van de klant begrensd is. Met andere woorden, als met een vaste premie zou worden gewerkt die niet in verhouding staat tot een eventuele sterke stijging van de energiefactuur, dan kan dit leiden tot ongerustheid bij de klant, waarbij hij uiteindelijk toch in de problemen komt om zijn energiefactuur te betalen.

Het zou ook nuttig zijn van de CREG te vernemen of een dergelijk systeem juridisch haalbaar is, en welke stappen ondernomen zouden moeten worden om een premiesysteem in te voeren.

Mevrouw Buyst gaat voorts akkoord met het standpunt van SAAMO aangaande de versoepeling van de toekenning van het sociaal tarief, maar ze zou willen weten welke maatregelen precies zouden moeten worden genomen om de toegang tot het sociaal tarief te vergemakkelijken.

Tot slot verneemt ze graag welke federale maatregelen SAAMO zou nemen, los van het sociaal tarief, om de toestand voor mensen in energiearmoede te verbeteren, en wat de mening van de Koning Boudewijnstichting en de CREG is omtrent het spanningsveld tussen de automatische toekenning van het sociaal tarief en de toekenning op basis van het inkomen.

Mevrouw Buyst bedankt alle sprekers voor de geformuleerde aanbevelingen. Er is weliswaar in juni 2022 een eerste voorstel tot hervorming ingediend, maar het is de bedoeling om met een aantal collega's een voorstel uit te werken dat een zo goed mogelijk antwoord biedt op de energiearmoede. In dit opzicht zijn de uiteenzettingen die tijdens deze hoorzitting werden gedaan dan ook zeer interessant.

De heer Reccino Van Lommel (VB), hoofdindieners van het voorstel van resolutie DOC 55 3478, bedankt op zijn beurt de sprekers voor hun toelichting.

Bij de verschillende sprekers is volgens hem duidelijk naar voren gekomen dat een hervorming noodzakelijk is, maar dat daarbij toch een aantal praktische problemen rijzen. Daarover bestaan uiteenlopende standpunten, en het is dan ook niet eenvoudig om ter zake tot een afdoende oplossing te komen.

Het is hoe dan ook van groot belang in deze context zo veel mogelijk te streven naar eenvoud. Een categorie van mensen heeft momenteel op basis van het huidige statuut recht op het sociaal tarief. Van meet af aan werd gesteld dat hieraan niet zomaar mag worden geraakt, maar toch is het systeem frustrerend voor de mensen die net buiten het statuut vallen, of voor zij die niet tot die categorie behoren maar wel een gelijkaardig inkomen

équivalent, et qui n'ont donc pas droit au tarif social, ni d'un côté ni de l'autre. C'est la raison pour laquelle la proposition vise à mettre en place un système aussi honnête et équitable que possible.

Un certain nombre de fournisseurs ont également exprimé leur inquiétude quant au fait qu'ils doivent parfois, pendant des mois, avancer les montants facturés. L'autorité doit également prendre ses responsabilités et tenir compte des conséquences pour les fournisseurs lorsqu'elle octroie le tarif social.

La Febeg estime que l'on pourrait simplement recourir à un système de primes, dans lequel l'autorité tiendrait compte de la situation familiale et d'un certain nombre de plafonds pour verser un certain montant.

Un système de primes peut être une solution pour les fournisseurs, mais il serait tout de même intéressant de demander l'avis des autres intervenants à propos du système proposé par la Febeg.

Un tel système de primes, même s'il semble simple, ne peut toutefois fonctionner que si le client, en plus de la prime, peut compter sur un tarif le plus bas possible. Or, il n'est pas facile de s'assurer que chacun se voit proposer le meilleur tarif du marché. Certaines personnes préfèrent choisir elles-mêmes leur contrat ou se laissent séduire par des promotions qui s'avèrent finalement moins avantageuses que prévu. Dans ces cas-là, un système de primes peut manquer sa cible et il est donc important de réfléchir à la manière de remédier aux éventuelles failles du système.

Le critère de l'intervention majorée a été une bonne solution pendant la crise énergétique, d'autant plus qu'à l'époque, on n'a pas eu le temps d'élaborer un meilleur système. Il faut toutefois admettre que ce système n'était pas entièrement suffisant.

C'est pourquoi la proposition prévoit que le principe de l'intervention majorée peut être utilisé comme cadre de vérification du revenu, mais qu'il n'est pas suffisant pour déterminer qui a droit ou non au tarif social. En d'autres termes, l'objectif est d'élaborer un système dégressif dans lequel le revenu est vérifié à l'aune de l'intervention majorée et ensuite des pourcentages sont appliqués qui, à leur tour, sont liés à une limitation de volume.

Il a également été question de la réalité de demain, qui est celle de la conduite électrique. Tôt ou tard, cette tendance gagnera aussi le marché privé. Ainsi, une personne qui bénéficie aujourd'hui du tarif social pour l'énergie pourrait à un moment donné franchir le pas et rouler également à l'électricité. Il n'est toutefois pas

hebben en nergens recht op hebben. Om die reden werd in het voorstel een aanzet gegeven om een zo eerlijk en rechtvaardig mogelijk systeem uit te bouwen.

Meerdere leveranciers hebben voorts hun bezorgdheid geuit over het feit dat zij de gefactureerde bedragen soms maandenlang moeten voorschieten. De overheid moet ook daar haar verantwoordelijkheid nemen en bij het toekennen van het sociaal tarief rekening houden met de gevolgen voor de leveranciers.

Febeg is van mening dat simpelweg kan worden gewerkt met een premiesysteem, waarbij de overheid rekening houdt met de gezinssituatie en een aantal plafonds, en daarbij een bepaald bedrag uitbetaalt.

Een premiesysteem kan een uitweg bieden voor de leveranciers, maar toch loont het de moeite om de mening van de andere sprekers over dat door Febeg voorgestelde systeem in te winnen.

Een dergelijk premiesysteem, ook al lijkt het eenvoudig, kan echter enkel werken als de klant naast de premie kan rekenen op een zo goedkoop mogelijk tarief. Maar het is niet eenvoudig ervoor te zorgen dat iedereen zomaar het beste markttarief aangeboden krijgt. Sommige mensen kiezen liever zelf voor een contract, of laten zich leiden door promoties die uiteindelijk minder voordelig blijken uit te vallen. In zulke gevallen kan een premiesysteem het doel voorbijschieten, en het is dan ook belangrijk om na te denken over de manier waarop men eventuele gebreken in het systeem kan opvangen.

Het criterium van de verhoogde tegemoetkoming was tijdens de energiecrisis een goede oplossing, temeer omdat er toen geen tijd was om een beter systeem uit te werken. Toch moet worden toegegeven dat dit systeem niet helemaal afdoend was.

Daarom stelt het voorstel dat het principe van de verhoogde tegemoetkoming kan worden gebruikt als toetsingskader van het inkomen, maar dat het niet volstaat om te bepalen wie al dan niet recht heeft op het sociaal tarief. De bedoeling is met andere woorden een degressief systeem uit te werken waarbij het inkomen wordt getoetst aan de verhoogde tegemoetkoming, en waarna met percentages wordt gewerkt die op hun beurt worden gekoppeld aan een volumebeperking.

Voorts werd ook ingegaan op de zich opdringende realiteit van het elektrisch rijden. Vroeg of laat zal deze trend eveneens tot de particuliere markt doordringen. Zo zal iemand die vandaag van het sociaal energietarief geniet misschien op een bepaald moment de stap zetten om ook elektrisch te gaan rijden. Het is echter niet evident

évident de lier le tarif social à la mobilité électrique et il pourrait être utile de lier l'octroi du tarif social à une certaine limitation de volume ou à un système dégressif.

Ce qui pose aussi problème, c'est le fait que lorsqu'un citoyen souhaite bénéficier d'un certain avantage social, l'autorité tient d'abord compte d'un avertissement-extrait de rôle basé sur des revenus datant de deux ans. Ce critère semble objectif en soi, mais il ne résout pas le problème des personnes qui se sont retrouvées récemment dans une situation précaire.

Il n'est donc pas correct d'octroyer ou non le tarif social à une personne uniquement sur la base du dernier avertissement-extrait de rôle connu. Si le système doit être le plus simple possible, également sur le plan administratif, il doit également tenir compte de la situation dans laquelle se trouve le citoyen au moment où il doit payer ses factures.

À un moment donné, le CPAS devrait également pouvoir décider d'un tel octroi sur la base d'un examen des revenus. C'est la raison pour laquelle la proposition a prévu que l'on puisse décider d'un tel octroi sur la base d'un examen des revenus, qui permet de tenir compte de la situation la plus récente et de la situation potentiellement précaire dans laquelle se trouve une personne.

En résumé, les intervenants ont apporté beaucoup d'éléments intéressants et il serait judicieux de rassembler ceux-ci d'une manière ou d'une autre.

Actuellement, le système est loin d'être simple et il faut absolument éviter de le rendre encore plus complexe, tant pour les citoyens que pour les fournisseurs d'énergie. Dans les prochains mois, il faudra répondre à la question de savoir si un système de primes permet de relever efficacement ce défi. Cette question doit faire l'objet d'un débat permettant de comparer tous les éléments. Il est dès lors regrettable que nous soyons actuellement en fin de législature, de sorte qu'il ne sera sans doute pas possible d'adopter cette réforme avant les élections.

En tout état de cause, il est nécessaire de mettre en place un système plus juste, pour que les personnes qui, aujourd'hui, n'ont pas droit au tarif social pour une raison quelconque puissent finalement y prétendre à l'avenir.

Mme Nahima Lanjri (cd&v), auteure principale de la proposition de résolution DOC 55 3263, regrette qu'en raison d'un manque de moyens prévus au budget, la réforme proposée n'ait pas été menée jusqu'à présent.

om het sociaal tarief zomaar te gaan koppelen aan de elektrische mobiliteit, en het is misschien nuttig om het toekennen van het sociaal tarief te verbinden met een bepaalde volumebeperking of een degressief systeem.

Het is daarnaast ook enigszins problematisch dat wanneer een burger aanspraak wil maken op een bepaald sociaal voordeel, in de eerste plaats rekening wordt gehouden met een aanslagbiljet dat een inkomen weerspiegelt van twee jaar eerder. Dit lijkt op zich een objectief criterium, maar het biedt geen soelaas voor wie recent in een precare situatie terecht is gekomen.

Het is dan ook niet correct iemand al dan niet het sociaal tarief toe te kennen louter op basis van het laatst gekende aanslagbiljet. Het systeem moet weliswaar zo eenvoudig mogelijk zijn, ook op administratief vlak, maar tevens moet rekening worden gehouden met de situatie waarin de burger zich bevindt op het moment dat hij zijn rekeningen moet betalen.

Ook het OCMW zou op een bepaald moment in staat moeten gesteld worden op basis van een inkomensanalyse een dergelijke toekenning te verlenen. Daarom werd in het voorstel bepaald dat men tot een toekenning moet kunnen komen op basis van een inkomensonderzoek, waarbij men rekening kan houden met de meest recente situatie en de mogelijk precare toestand waarin iemand zich bevindt.

Kortom, er werden door de sprekers tal van interessante elementen aangereikt, en het zou goed zijn om ze op een of andere manier samen te brengen.

Het systeem is op dit moment verre van eenvoudig en het mag voor zowel burgers als energieleveranciers zeker niet nog complexer worden. Of een premiesysteem een afdoend antwoord kan bieden op deze uitdaging moet de komende maanden worden uitgemaakt op basis van een discussie waarbij alle elementen met mekaar worden vergeleken. Het is dan ook jammer dat de legislatuur de eindfase ingaat, waardoor deze hervorming wellicht niet voor de verkiezingen zal kunnen worden goedgekeurd.

Het is hoe dan ook noodzakelijk om een eerlijker systeem in te voeren, zodat de mensen die nu om de een of andere reden geen recht hebben op een sociaal tarief er in de toekomst uiteindelijk wel een beroep op kunnen doen.

Mevrouw Nahima Lanjri (cd&v), hoofdindienster van het voorstel van resolutie DOC 55 3263, betreurt dat door een gebrek aan middelen in de begroting de voorgestelde hervorming vooralsnog niet werd doorgevoerd.

C'est la raison pour laquelle la résolution a été remise à l'ordre du jour du gouvernement et elle espère qu'elle pourra être approuvée avant les élections pour ne plus perdre de temps.

Cela permettra aux administrations publiques et aux autres partenaires concernés de continuer à travailler à partir des pistes proposées dans cette commission et de prendre les mesures préparatoires nécessaires pour permettre au prochain gouvernement de mener la réforme après les élections, d'ici le début de l'année prochaine.

Il est évident que l'actuelle résolution n'est pas à prendre ou à laisser. Les propositions qui seront faites tiendront évidemment compte des nouvelles pistes et considérations qui ont été avancées. Elles pourront ainsi être présentées à l'administration de la manière la plus complète et la meilleure possible.

Il est tout à fait clair que plusieurs intervenants estiment que le système actuel a effectivement besoin d'être réformé. Surtout parce que dans ce système, c'est un peu tout ou rien, c'est-à-dire que sur la base d'un statut bien défini, on a droit ou non à un tarif social. Il faut dès lors remédier à ce problème et faire en sorte que toutes les personnes disposant d'un revenu limité puissent, d'une manière ou d'une autre, bénéficier d'une intervention.

Idéalement, le gouvernement devrait faire en sorte que, dans notre pays, personne n'ait finalement besoin d'une telle prime et que les revenus soient suffisants pour tout le monde. Mais nous n'en sommes pas là. Il existe encore des revenus inférieurs au seuil de pauvreté européen, malgré le fait que le gouvernement ait augmenté un certain nombre de prestations ces dernières années. De plus, les revenus qui se situent juste au-dessus du seuil de pauvreté européen s'avèrent insuffisants en cas de flambée des prix de l'énergie.

Le système actuel des interventions ne peut donc pas être supprimé, car il est indispensable pour de nombreuses personnes. La réforme doit veiller avant tout à ce qu'un plus grand groupe de personnes à bas revenus bénéficient d'une intervention. Mais elle doit aussi éviter que les personnes qui voient leur revenu augmenter, par exemple parce qu'elles ont trouvé un emploi, soient soudain privées de l'intervention du fait que leur revenu se situe juste au-dessus du minimum requis.

Il convient donc d'introduire un système dégressif et plus différencié, dans lequel l'intervention accordée – sous

Om die reden werd de resolutie dan ook opnieuw op de agenda van de regering gezet; zij hoopt dat ze nog voor de verkiezingen kan worden goedgekeurd zodat er niet nog meer tijd wordt verloren.

Op die manier kunnen de overheidsadministraties en de andere betrokken partners dan verder werken rond de door de in deze commissie voorgestelde pistes en de nodige voorbereidende maatregelen treffen om de volgende regering na de verkiezingen in staat te stellen de hervorming tegen begin volgend jaar door te voeren.

De huidige resolutie is vanzelfsprekend niet zomaar te nemen of te laten. Er zal in de uiteindelijke voorstellen uiteraard rekening worden gehouden met de nieuwe pistes en bedenkingen die naar voren zijn gebracht. Op die manier kunnen ze zo goed en volledig mogelijk aan de administratie worden voorgelegd.

Het is overduidelijk dat meerdere sprekers van mening zijn dat het huidige systeem effectief aan een hervorming toe is. Vooral omdat het in dat systeem een beetje alles of niets is, in die zin dat men op basis van een welbepaald statuut wel of niet recht heeft op een sociaal tarief. Dit euvel moet hoe dan ook worden aangepakt, en men moet ertoe komen dat iedereen met een beperkt inkomen op de een of andere manier een tegemoetkoming kan krijgen.

Idealiter zou er vanuit de regering voor moeten worden gezorgd dat in ons land uiteindelijk niemand nog een dergelijke premie nodig heeft, en dat het inkomen voor iedereen toereikend zou zijn. Maar zover zijn we nog lang niet. Er zijn nog steeds inkomens die zich onder de Europese armoedegrens bevinden, ondanks het feit dat de regering de voorbije jaren een aantal uitkeringen heeft opgetrokken. Bovendien blijken de inkomens die zich net boven de Europese armoedegrens bevinden ontoereikend wanneer de energieprijzen sterk stijgen.

Het bestaande systeem van tegemoetkomingen mag dan ook niet zomaar worden afgeschaft, want het is voor veel mensen broodnodig. De hervorming moet er in de eerste plaats voor zorgen dat een grotere groep van mensen met een laag inkomen een tegemoetkoming krijgt. Maar ze moet tevens voorkomen dat de mensen van wie het inkomen stijgt, omdat ze bijvoorbeeld werk gevonden hebben, plots geen enkele tegemoetkoming meer zouden krijgen omdat hun inkomen net boven het vereiste minimum ligt.

Daarom moet er een degressief, meer gedifferentieerd systeem worden ingevoerd, waarbij de toegekende

forme de prime ou de tarif social – diminue progressivement au fur et à mesure que les revenus augmentent.

À cet égard, Mme Lanjri aimerait savoir si beaucoup de demandes ou de plaintes ont effectivement été introduites par des personnes qui se sont senties lésées par le système actuel, tant lors de la récente crise énergétique qu'après la suppression du tarif social temporaire pour les personnes bénéficiant de l'intervention majorée.

Dans la résolution, il est également proposé de conserver le principe du plafond de revenus pour l'intervention majorée, celle-ci diminuant au fur et à mesure que le bénéficiaire se rapproche du plafond de 150 %. Qu'en pensent les orateurs?

Un autre problème concerne le fait qu'actuellement, il n'est tenu compte que des revenus repris dans une déclaration fiscale datant de deux ans. Il faudrait faire en sorte que les personnes qui ont récemment rencontré des difficultés financières puissent également être aidées rapidement.

À cet égard, Mme Lanjri se demande quelles mesures devraient être prises par le gouvernement pour réagir plus rapidement. La Banque-Carrefour met actuellement sur pied une base de données qui mettra à disposition les données nécessaires, mais elle n'existe pas encore pour l'instant. La résolution propose par conséquent, dans l'attente d'un système performant, de passer à un système d'octroi semi-automatique où un formulaire de demande serait envoyé aux personnes dont l'État sait qu'elles disposent de faibles revenus et qui confirmeraient cet état de fait dans une déclaration sur l'honneur.

Une telle option pourrait apporter une solution dans l'attente d'un système entièrement automatique, où les personnes pourraient être aidées dans le mois qui suit la baisse de revenu. Comme la mise en place d'un tel système prendra encore un certain temps, il convient en tout cas de trouver une solution provisoire.

Dans une précédente commission, il a également été demandé d'élaborer un système phasé, qui différencierait également les revenus très faibles, qui varient parfois considérablement. Mme Lanjri aimerait savoir ce qu'en pensent les orateurs.

En ce qui concerne la proposition de la Febeg de ne plus opter pour un tarif social, mais plutôt pour une prime, comme c'est déjà le cas ailleurs, on peut également se demander si une telle prime resterait suffisante pour couvrir les coûts en cas de flambée des prix de l'énergie. S'agirait-il d'un montant fixe ou d'un montant

tegemoetkoming – hetzij in de vorm van een premie of via een sociaal tarief – geleidelijk wordt afgebouwd naarmate het inkomen stijgt.

In dit verband zou mevrouw Lanjri graag te weten komen of er effectief veel vragen of klachten zijn ingediend door mensen die zich benadeeld voelden door het huidige systeem, zowel tijdens de recente energiecrisis als na de afschaffing van het tijdelijk sociaal tarief voor mensen met een verhoogde tegemoetkoming.

Er wordt in de resolutie ook voorgesteld om vast te houden aan het principe van de inkomensgrens voor de verhoogde tegemoetkoming, waarbij de toelage wordt beperkt naarmate men de grens van 150 procent bereikt. Wat is de mening van de sprekers hieromtrent?

Een ander probleem heeft betrekking op het feit dat momenteel enkel rekening wordt gehouden met het inkomen op basis van een belastingaangifte die twee jaar oud is. Men moet er echter voor kunnen zorgen dat ook mensen die recent in financiële moeilijkheden terecht zijn gekomen snel geholpen kunnen worden.

Mevrouw Lanjri vraagt zich in dit verband af welke maatregelen door de regering genomen moeten worden om daar sneller op in te spelen. De kruispuntbank maakt momenteel werk van een databank waarin de nodige gegevens beschikbaar worden gesteld, maar die is er voorlopig nog niet. Daarom wordt in de resolutie voorgesteld om in afwachting van een performant systeem naar een semiautomatische toekenning te gaan, waarbij aanvraagformulieren worden verstuurd naar mensen van wie de overheid weet dat zij een laag inkomen hebben, en waarin zij dit op eer bevestigen.

Een dergelijke optie zou een uitweg kunnen bieden in afwachting van een systeem dat volledig automatisch is, waarbij mensen kunnen worden geholpen binnen de maand na het effectief verkrijgen van een lager inkomen. Omdat dit laatste nog enige tijd op zich kan laten wachten, moet in elk geval worden voorzien in een voorlopige oplossing.

In een vorige commissie werd voorts gepleit voor een getrapt systeem, waarbij ook voor de zeer lage inkomens, die soms sterk uiteenlopen, een onderscheid wordt gemaakt. Mevrouw Lanjri peilt naar de mening van de sprekers hierover.

Met betrekking tot het voorstel van Febeg om niet langer te werken met een sociaal tarief maar eerder met een premie, zoals dat reeds elders van toepassing is, kan men zich voorts ook de vraag stellen of een dergelijke premie toereikend zou blijven om de kosten te kunnen dekken bij een sterke stijging van de energieprijzen. Gaat

qui pourrait être adapté par les autorités en fonction de l'évolution des prix de l'énergie?

Une telle prime a l'avantage d'offrir une certaine garantie de protection minimale, mais d'autre part, il n'est pas toujours évident pour le citoyen de savoir si ce montant sera finalement suffisant. Il conviendrait donc, ici aussi, d'opérer une certaine différenciation en fonction des prix de l'énergie.

En tout état de cause, la proposition de la Febeg d'introduire un système totalement nouveau mérite d'être prise en considération, comme possible solution alternative à une réforme du système existant.

Enfin, il convient également de veiller à ce que chacun puisse participer à la transition vers l'énergie verte et vivre en réduisant sa consommation d'énergie. Ainsi par exemple, il faut non seulement prévoir des primes pour couvrir le coût de l'énergie, mais aussi veiller à ce que les logements soient bien isolés. C'est pourquoi la résolution souligne également la nécessité d'introduire dans ce domaine également un certain nombre de mesures visant à économiser l'énergie, et ce, en étroite collaboration avec les régions.

B. Réponses

Mme Sigrid Jourdain (CREG) répond tout d'abord aux questions qui concernent le tarif social posées par M. Wollants. Elle rappelle que le tarif social était basé sur un système de plafonnement des tarifs commerciaux durant la crise énergétique. Vu qu'il n'y a plus de plafonnement aujourd'hui, elle explique que la différenciation apparaît moins pertinente car la différence des prix est actuellement moins importante entre les tarifs commerciaux et le tarif social. Ensuite, elle confirme qu'il est juridiquement possible d'accorder une prime. Cela s'est produit notamment avec le *basis pakket*.

Conformément l'avis remis en mars 2023, la CREG estime qu'il y a un désavantage dans l'octroi d'une prime. Celle-ci n'offre aucune garantie au client de bénéficier d'un contrat dans les tarifs les moins chers. Des clients pourraient très bien se voir appliquer un tarif très défavorable qui ferait perdre l'avantage de cette prime. Actuellement, l'octroi de la prime est automatisé pour 99 % des cas. Le SPF Économie vérifie les correspondances entre les contrats de clients protégés et leur numéro de registre national. Des corrections ont été apportées qui ont fait évoluer l'automatisation dans un sens positif. Même si des événements tels que des déménagements posent encore parfois des problèmes, l'automatisation reste un avantage.

het hier om een vast bedrag, of om een bedrag dat door de overheid kan worden aangepast naargelang van de evolutie van de energieprijzen?

Een dergelijke premie biedt het voordeel dat ze een zekere garantie biedt op een minimale bescherming, maar anderzijds is het voor de burger niet altijd duidelijk of dat bedrag uiteindelijk toereikend zal zijn. Er moet daarom ook hier in zekere mate worden gedifferentieerd volgens de energieprijzen.

Het voorstel van Febeg om als alternatief voor een hervorming van het bestaande systeem een totaal nieuw systeem in te voeren is hoe dan ook de moeite van het overwegen waard.

Tot slot moet er ook voor worden gezorgd dat iedereen kan meegaan in de groene energietransitie en dat mensen energiezuiniger gaan leven. Men moet bijvoorbeeld niet alleen in premies voorzien om de energiekosten te dekken, maar er tevens voor zorgen dat woningen goed geïsoleerd zijn. Daarom legt de resolutie ook de nadruk op de noodzaak om ook op dit vlak, in nauwe samenwerking met de regio's, een aantal energiebesparende maatregelen in te voeren.

B. Antwoorden

Mevrouw Sigrid Jourdain (CREG) antwoordt eerst en vooral op de vragen over het sociaal tarief van de heer Wollants. Ze herinnert eraan dat het sociaal tarief steunde op een mechanisme waarbij tijdens de energiecrisis de commerciële tarieven werden begrensd. Aangezien die begrenzing vandaag niet langer bestaat, maakt die differentiatie vandaag niet meer zozeer een verschil, aangezien de commerciële tarieven en het sociaal tarief tegenwoordig dicht bij elkaar liggen. Juridisch is het volgens haar mogelijk een premie toe te kennen. Zo is het met het basispakket ook gegaan.

Zoals zij in haar advies van maart 2023 heeft geopperd, schuilt er een nadeel in het toekennen van een premie. Een premie biedt de klant immers geen enkele garantie op een contract binnen de gunstigste tarieven. Het zou heel goed kunnen dat klanten een zeer ongunstig tarief krijgen, waardoor het voordeel van die premie teniet zou worden gedaan. Momenteel wordt de premie in 99 % van de gevallen automatisch toegekend. De FOD Economie gaat na of de contracten van beschermde klanten overeenkomen met het rijksregisternummer van die laatste. De automatisering werd op meerdere punten bijgestuurd, waardoor die voortaan vlotter verloopt. Hoewel soms nog problemen opduiken, bij gebeurtenissen als een verhuizing bijvoorbeeld, is automatisering nog steeds een voordeel.

Pour ce qui concerne les volumes, la limitation potentielle du volume d'énergie facturé au tarif social a également été abordée dans le même avis de la CREG. Pour ne pas pénaliser les grandes familles dont les volumes de consommations sont supérieurs à la moyenne, il faut également tenir compte de la consommation annuelle en fonction de la taille du ménage. Mme Jourdain ajoute qu'une analyse de la CREG révèle qu'en moyenne, les consommations des clients protégés est quand même inférieure aux consommations standards moyennes. À ce stade-ci, il n'y a donc pas de nécessité de limiter ce volume. En tout état de cause, si une limitation de volume devait quand même être imposée, la CREG propose alors de se référer à la consommation de référence annuelle.

Mme Jourdain annonce que la CREG n'a pas reçu de plaintes de la part de personnes qui ne touchaient plus le tarif social. Cependant, elle ajoute que ce genre de plaintes est peut-être adressé au médiateur qu'il faut donc interroger.

M. Frédéric Dubois, Conseiller principal à la CREG, précise que dans l'avis de la CREG, on proposait 3.500 kilowatts heure en électricité et 17.000 kilowatts heure en gaz en volumes de référence.

Mme Jourdain conclut en citant la Banque nationale qui avait, en 2022, annoncé que le tarif social était une mesure efficace visant à soutenir les ménages vulnérables.

Mme Pascale Taminiaux (Fondation Roi Baudouin) rappelle qu'elle intervient dans le cadre de la plateforme de lutte contre la précarité énergétique dont elle est la porte-parole. La Fondation Roi Baudouin n'a pas d'avis sur la question évoquée aujourd'hui.

À la question portant sur les pourcentages de précarité énergétique en fonction des vecteurs énergétiques, Mme Taminiaux indique qu'il s'agit d'un nouvel indicateur repris dans le baromètre qui va paraître. Vu sa nouveauté, on ne peut montrer les évolutions au cours des différentes années. Elle insiste sur le fait qu'il s'agit de constats et qu'il ne faut pas interpréter hors de ces constats. Ils montrent qu'aujourd'hui, ou en tout cas en 2022, les ménages qui se chauffaient principalement au gaz avaient des taux de précarité énergétique moindres que ceux qui se chauffent au mazout ou à ou à l'électricité. Il y a certainement bon nombre de raisons qui peuvent expliquer ce constat. Les raisons sont complexes et variées.

Elle estime que ce serait intéressant d'analyser le profil des ménages et leurs situations de revenus par rapport au type de vecteur énergétique qui est utilisé, cela n'a pas été fait dans le cadre de ce baromètre.

In datzelfde advies is de CREG ook ingegaan op de eventuele beperking van het energievolume dat voor het sociaal tarief meetelt. Bij het jaarlijkse verbruik dient eveneens rekening te worden gehouden met de gezinsgrootte. Anders loopt men het risico grote gezinnen met een bovengemiddeld verbruiksvolume te bestraffen. Mevrouw Jourdain geeft nog mee dat uit een analyse van de CREG blijkt dat het verbruik van beschermde afnemers door de bank lager ligt dan het gemiddelde standaardverbruik. Vooralsnog is het dus niet nodig dat volume te beperken. Mocht een beperking alsnog worden opgelegd, dan stelt de CREG voor het jaarlijkse referentieverbruik als maatstaf te nemen.

Mevrouw Jourdain deelt mee dat de CREG geen klachten heeft ontvangen van mensen die niet langer het sociaal tarief genoten. Het is evenwel mogelijk dat dergelijke klachten rechtstreeks bij de ombudsman belanden; die zou daar dus over moeten worden bevraagd.

De heer Frédéric Dubois, hoofadviseur bij de CREG, stelt dat in het advies van de CREG 3.500 kilowattuur aan elektriciteit en 17.000 kilowattuur aan gas als referentievolumes werden voorgesteld.

Tot slot van haar betoog verwijst mevrouw Jourdain naar de Nationale Bank, die in 2022 had aangekondigd dat het sociaal tarief een doeltreffende maatregel was ter ondersteuning van de kwetsbare gezinnen.

Mevrouw Pascale Taminiaux (Koning Boudewijnstichting) wijst erop dat zij woordvoester is van het Platform tegen energie- en waterarmoede. De Koning Boudewijnstichting heeft over de vandaag aangekaarte kwestie geen specifiek standpunt.

Op de vraag over de percentages inzake energiearmoede aan de hand van de energievectoren antwoordt mevrouw Taminiaux dat het gaat om een nieuwe indicator van de binnenkort te verschijnen barometer. Aangezien die nieuw is kan de evolutie in de loop van verschillende jaren niet worden getoond. Zij benadrukt dat het om vaststellingen gaat en dat alle interpretaties binnen die vaststellingen moeten blijven. Ze tonen aan dat vandaag, of in elk geval in 2022, de gezinnen die voornamelijk met gas verwarmden lagere energiearmoedecijfers hadden dan gezinnen die met stookolie of elektriciteit verwarmden. Uiteraard zijn daar veel verklaringen voor. De redenen zijn complex en divers.

Volgens haar zou het interessant zijn het profiel van de huishoudens en hun inkomenssituatie te analyseren in het licht van het gebruikte type energievector, maar voor deze barometer is dat alvast niet gebeurd.

Concernant les données, l'importance de pouvoir disposer de données mises à jour a été soulevée. Le baromètre se base sur les données fournies par Statbel et EU-SILC (*European Union – Statistics on Income and Living Conditions*) ainsi qu'également de plus en plus souvent sur des données complémentaires qui arrivent via la CREG, les fournisseurs et les acteurs de terrain pour disposer de données plus fines et plus actualisées. Et cela de telle manière à ce que l'outil de monitoring, ou tout au moins le baromètre actuel permette justement d'avoir une meilleure appréhension de la situation dans laquelle sont les ménages aujourd'hui. Cela fait quelques années que la plateforme plaide pour avoir accès à des données plus actualisées.

Aujourd'hui, il n'y a pas de définition de la précarité énergétique non plus. La plateforme a proposé une définition et une série d'indicateurs pour le baromètre. On voit combien il est utile de pouvoir disposer de telles données, surtout s'il y a cette volonté d'en faire un outil de monitoring des politiques éventuellement mises en œuvre. Mme Taminiaux insiste aussi pour aller dans la finesse. Ainsi, la précarité énergétique, c'est plus large que le tarif, cela couvre les conditions de revenus des ménages, la qualité du logement, les comportements au sein du logement. La précarité est donc une notion assez large et multidimensionnelle. La compétence portant sur le logement est régionalisée et le baromètre montre de grandes différences et de grandes disparités quand on parle de précarité énergétique en fonction des régions.

La prévention est un aspect très important, selon Mme Taminiaux. Il faudrait effectivement ne plus devoir avoir accès à un instrument d'aide comme le tarif social. Dans toutes les recommandations de la plateforme, la première d'entre elles est de lutter contre la pauvreté. Bénéficier de revenus suffisants permettra aussi de limiter le taux de précarité énergétique.

À côté du tarif social, il y a d'autres instruments qui permettent de diminuer la précarité ou d'avoir un rôle de bouclier contre la crise ou d'autres influences conjoncturelles. Ainsi, la plateforme a travaillé ces dernières années sur un autre instrument intéressant qu'est le Fonds gaz et électricité. Elle rappelle à ce propos les recommandations présentées dans ce même hémicycle pour le refinancement et la revalorisation du Fonds gaz et électricité. Ce fonds comporte deux volets. C'est un outil à disposition des CPAS pour aider les personnes à payer les factures et à apurer leur dette vis-à-vis de leur fournisseur. La plateforme a pu quantifier le besoin de revalorisation du fonds nécessaire pour pouvoir répondre aux besoins des familles en précarité énergétique aujourd'hui. Le deuxième volet vise à accompagner les ménages qui passent donc par les CPAS pour contrôler et donc prévenir les situations de précarité énergétique. Dans ses

Er is gewezen op het belang van actuele gegevens. De barometer steunt op gegevens van Statbel en EU-SILC (*European Union – Statistics on Income and Living Conditions*) en in toenemende mate op aanvullende gegevens van de CREG, de leveranciers en de actoren in het veld om over gedetailleerdere, actuelere gegevens te beschikken. Het doel is dat de monitoringtool, of op zijn minst de huidige barometer, een beter inzicht geeft in de situatie van huishoudens vandaag. Het Platform vraagt al jaren om toegang tot actuelere gegevens.

Er bestaat momenteel ook geen definitie van energiearmoede. Het Platform heeft een definitie en een reeks indicatoren voor de barometer voorgesteld. Dergelijke gegevens bewijzen hun nut, vooral als men ze wil gebruiken als instrument voor het monitoren van eventuele beleidsmaatregelen. Mevrouw Taminiaux dringt ook aan op verfijning. Achter energiearmoede gaat meer schuil dan alleen het tarief; ook het gezinsinkomen, de kwaliteit van de woning en de leefwijze erbinnen komen daar bij kijken. Armoede is dus een vrij breed en multidimensioneel concept. Huisvesting is thans een gewestbevoegdheid en de barometer wijst inzake energiearmoede op grote verschillen en ongelijkheden tussen de gewesten.

Mevrouw Taminiaux vindt preventie bijzonder belangrijk. Idealiter is een hulpinstrument als het sociaal tarief niet nodig. In alle aanbevelingen van het Platform prijkt armoedebestrijding stevast bovenaan. Wie een toereikend inkomen heeft, loopt ook minder het risico op energiearmoede.

Naast het sociaal tarief zijn er nog regelingen die kwetsbaarheid tegengaan of die mensen beschermen tegen crisissen en conjuncturele grillen. Zo riep het Platform de voorbije jaren met het Gas- en Elektriciteitsfonds een ander nuttig instrument in het leven. Het brengt daaromtrent de in dit halfroond voorgestelde aanbevelingen voor de herfinanciering en opwaardering van dat fonds in herinnering. Dat fonds is tweeledig. Enerzijds kunnen de OCMW's het aanwenden om mensen te helpen hun facturen te betalen en de schulden bij hun leverancier aan te zuiveren. Het Platform kon becijferen in welke mate het fonds moet worden opgewaardeerd om de noden te lenigen van de gezinnen die vandaag in energiearmoede verkeren. Anderzijds is het fonds bedoeld om huishoudens die bij de OCMW's komen aankloppen bij te staan en van nabij te volgen, om te voorkomen dat ze in energiearmoede verzeilen. Bij zijn

derniers travaux, la plateforme a, en collaboration étroite avec l'ensemble des CPAS du pays, fait un répertoire des mesures préventives menées par les CPAS en matière de lutte contre la précarité énergétique dans le cadre du Fonds gaz et électricité. La plateforme a pu répertorier une soixantaine d'initiatives intéressantes. Cela vaut certainement la peine de les rendre visibles et de les démultiplier encore. Mme Taminiaux transmettra les liens vers ces recommandations à la suite de cette audition.²

Mme Margaux Feron (Sia Partners) souligne le fait que le thème des quotas de consommation n'a pas été discuté au cours des travaux de la plateforme et qu'elle n'a donc pas d'avis à ce sujet.

La question de la prime, par contre, a bien été discutée lors de ces travaux, mais elle n'a pas été retenue en tant que telle, car il s'agit d'un mécanisme tout à fait nouveau, avec des règles entièrement nouvelles, et le développement de cette thématique prendrait trop de temps.

La plateforme s'est principalement concentrée sur l'amélioration du tarif social, car cela pourrait avoir un impact plus rapide sur les ménages.

En ce qui concerne le plafond de revenus qui a bien été évoqué lors des travaux de la plateforme, il n'y a pas eu de consensus, bien qu'un certain nombre de personnes se soient prononcées en sa faveur. Il est vrai aussi que pour un certain nombre de statuts, il existe déjà un tel plafond de revenus.

En outre, il est important de travailler de manière la plus ciblée possible, dans le prolongement des travaux déjà entrepris par la plateforme l'année dernière et dont les résultats seront communiqués prochainement.

Le but est aussi de tirer des leçons de la dernière crise, qui a eu notamment pour conséquence que l'on dispose de plus de données qu'auparavant, données qui seront également utilisées à l'avenir. Cela pourrait, dans un certain sens, répondre à la demande d'une automatisation accrue en ce qui concerne le partage des données, une mesure qui a également été recommandée par la plateforme.

Enfin, il est également important de tirer des leçons de la sortie de crise. Si un soutien adéquat a été apporté lors de la dernière crise énergétique, les effets de cette crise ont duré bien plus longtemps que la crise elle-même, ce qui n'a peut-être pas été suffisamment pris

recente werkzaamheden heeft het Platform, in nauwe samenwerking met alle OCMW's, de preventieve maatregelen in kaart gebracht die OCMW's in de strijd tegen energiearmoede nemen binnen de context van het Gas- en Elektriciteitsfonds. Daar is een lijst met een zestigtal interessante initiatieven uit voortgekomen. Die verdienen zeker aandacht en navolging. Na deze hoorzitting zal mevrouw Taminiaux de links naar die aanbevelingen bezorgen.²

Mevrouw Margaux Feron (Sia Partners) wijst op het feit dat het thema van de verbruiksquota niet werd besproken tijdens de werkzaamheden van het Platform, en zij kan daar dan ook geen mening over kwijt.

Het premievraagstuk, dan weer, werd wel op het Platform besproken maar niet als dusdanig weerhouden omdat het over een volledig nieuw mechanisme gaat, met geheel nieuwe regels, wat het uitwerken van deze nieuwe thematiek al te tijdrovend zou maken.

Het Platform heeft zich vooral gericht op het verbeteren van het sociaal tarief, omdat dat een snellere impact zou kunnen hebben op de huishoudens.

Wat betreft het inkomensplafond, dat wel op het Platform werd aangehaald, was er geen consensus, hoewel er een aantal mensen voor te vinden was. Ook is het zo dat een aantal statuten reeds een dergelijk inkomensplafond hebben.

Het is daarnaast van belang zo doelgericht mogelijk te werken, in de lijn van de werkzaamheden die het Platform reeds vorig jaar heeft ondernomen, en waarvan de resultaten eerstdaags zullen worden bekendgemaakt.

De bedoeling is eveneens om lessen te trekken uit de voorbije crisis, die er onder meer toe heeft geleid dat meer gegevens beschikbaar zijn dan voorheen; data die in de toekomst dan ook gebruikt zullen worden. Hiermee kan in zekere zin een antwoord worden geboden op de vraag naar meer automatisering op het vlak van de uitwisseling van gegevens, een maatregel die eveneens door het Platform werd aanbevolen.

Tot slot is het eveneens belangrijk om lessen te trekken uit de manier waarop een crisis eindigt. Zo werd weliswaar in voldoende steun voorzien tijdens de voorbije energiecrisis, maar de effecten daarvan hebben veel langer geduurd dan de crisis zelf, iets waar misschien

² <https://kbs-frb.be/fr/revalorisation-et-amelioration-du-fonds-gaz-et-electricite>
<https://kbs-frb.be/fr/projets-mis-en-oeuvre-par-des-cpas-pour-prevenir-la-precarite-energetique>

² <https://kbs-frb.be/nl/revaloriseren-en-verbeteren-fonds-gas-en-elektriciteit>
<https://kbs-frb.be/nl/door-ocmws-uitgevoerde-projecten-ter-voorkoming-van-energiearmoede>

en compte. L'objectif n'est pas de trop aider les gens, mais de prendre en considération les possibles effets secondaires et l'impact de l'arrêt des mesures de soutien.

Mme Katharina Bonte (Febeg) confirme que l'octroi de la prime proposée par la Febeg peut certainement se faire via la facture énergétique, comme cela s'est fait pour l'octroi des primes fédérales pour l'électricité et le gaz, une mesure qui a été facilement mise en œuvre à l'époque et qui montre aussi qu'il est possible de réagir rapidement de cette manière.

En outre, la prime peut assez rapidement être adaptée au niveau des revenus. Mais fixer la limite reste évidemment un choix politique.

Pour ce qui concerne la combinaison de la prime avec le tarif le plus bas possible, il faut tenir compte du fait que ce dernier peut être un tarif dynamique, ce qui n'est pas toujours ce qu'il y a de plus souhaitable pour le client. On pourrait toutefois examiner si une telle option serait finalement neutre en termes de coûts pour le fournisseur.

En ce qui concerne l'introduction d'un système dégressif, phasé ou non, avec une prime fixe ou variable, la Febeg estime que cela rendrait le système encore plus complexe. C'est précisément pour cette raison qu'il est proposé d'opter pour une prime rapidement modulable.

Idéalement, une telle prime doit également être variable, ce qui permet de l'adapter rapidement en fonction de l'évolution du marché, de manière à ce que le client n'ait pas de surprise en cas de nouvelle crise, ou à l'issue de celle-ci. Enfin, il faut également une communication claire et rapide à ce sujet.

En résumé, il est clair que l'introduction de la prime soulève encore beaucoup de questions, qui seront évidemment prises en compte. Mais le but de la Febeg à travers cette proposition est aussi d'offrir une vision plus large et d'inciter chacun à réfléchir de manière approfondie à la réforme du tarif social.

Il est en tout cas positif que ce débat ait lieu et permette une bonne collaboration, afin qu'une proposition constructive puisse être élaborée dans l'intérêt des bénéficiaires.

M. Stefan Goemaere (SAAMO) répond d'abord à la question concernant la limitation des quotas de consommation. Cela peut être une solution, mais il s'agit alors de déterminer où se situe précisément la limite. Dans la

niet voldoende rekening mee werd gehouden. Het mag niet de bedoeling zijn om mensen te veel te helpen, maar er moet rekening worden gehouden met de mogelijke neveneffecten en de impact van het stopzetten van steunmaatregelen.

Mevrouw Katharina Bonte (Febeg) bevestigt dat de toekenning van de door Febeg voorgestelde premie zeker via de energiefactuur kan, zoals dat is gebeurd bij de toekenning van de federale premies voor elektriciteit en gas, een maatregel die destijds vlot is uitgevoerd en ook aantoont dat op die manier kort op de bal kan worden gespeeld.

De premie kan voorts ook vrij snel aangepast worden aan het niveau van het inkomen. Het blijft weliswaar een beleidskeuze om te bepalen waar de grens precies moet worden gelegd.

Wat betreft de combinatie van de premie met het laagst mogelijke tarief moet er wel rekening mee worden gehouden dat dit laatste een dynamisch tarief kan zijn, wat vanuit de klant bekeken niet steeds het meest wenselijke is. Wel kan worden onderzocht of een dergelijke optie voor de leverancier uiteindelijk kostenneutraal is.

Aangaande de invoering van een degressief, al dan niet getrapt systeem, met een vaste of variabele premie, is Febeg van mening dat dit alles nog complexer zou maken. Precies daarom wordt voorgesteld te werken met een premie, die snel moduleerbaar is.

Een dergelijke premie is best ook variabel, waardoor ze naargelang van de evolutie van de markt snel kan worden aangepast, zodat de klant niet voor verrassingen komt te staan in geval van een nieuwe crisis of na afloop ervan. Ten slotte moet hierover ook duidelijk en snel worden gecommuniceerd.

Kortom, er zijn duidelijk nog tal van bedenkingen rond de invoering van de premie, en daar zal zeker ook rekening mee worden gehouden. Maar de bedoeling van Febeg is ook om met dit voorstel een breder plaatje aan te bieden en iedereen ertoe aan te zetten grondig na te denken over de hervorming van het sociaal tarief.

Het is in elk geval positief dat dit debat wordt gevoerd en dat goed kan worden samengewerkt, zodat in het belang van de rechthebbenden een constructief voorstel kan worden uitgewerkt.

De heer Stefan Goemaere (SAAMO) gaat in de eerste plaats in op de vraag over het begrenzen van de verbruiksquota. Dit kan een mogelijke oplossing bieden, maar het komt er daarbij wel op aan te bepalen waar de

pratique, on constate en effet de très grandes différences entre les ménages.

Certains ménages vivent dans un logement passif, d'autres dans un logement mal isolé et il n'est pas facile de concilier les deux. On pourrait éventuellement se baser sur la norme EPC pour l'octroi du tarif social, mais cette norme n'est pas disponible pour tous les logements.

En outre, les ménages qui se chauffaient au gaz naturel ont généralement été mieux protégés que les autres ménages pendant la dernière crise, étant donné que les coûts énergétiques étaient plus élevés pour les logements chauffés à l'électricité. Comme le gouvernement avait prévu une même intervention pour le gaz naturel et l'électricité, il a donc mieux protégé les ménages qui se chauffaient au gaz naturel.

Pour ce qui concerne les certificats d'énergie verte et les garanties d'origine, le gouvernement doit prendre des mesures visant à supprimer de telles échappatoires.

Récemment, le gouvernement a également pris un certain nombre de mesures pour rendre plus difficile la vente de contrats d'énergie en porte-à-porte. Mais les contrats d'énergie sont toujours vendus par téléphone, ainsi que dans les commerces et les supermarchés. À cet égard, la loi n'a encore rien prévu pour l'instant et il y a beaucoup à faire dans ce domaine.

En ce qui concerne l'assouplissement de l'accès au tarif social, il a déjà été proposé d'utiliser le numéro de registre national, ce qui pourrait aussi faciliter la recherche des personnes qui sont éligibles à cette mesure.

Par ailleurs, il y a encore beaucoup de personnes et de ménages qui, pour le moment, ne peuvent pas prétendre au tarif social parce qu'ils n'ont pas leur propre compteur par exemple, du fait qu'ils habitent dans un immeuble à appartements qui n'est pas équipé de compteurs individuels. Ces personnes sont généralement orientées vers la mutualité, qui peut éventuellement modifier leur statut.

Quant à savoir si le plafond de 150 % est ou n'est pas un bon système pour l'intervention majorée, c'est à l'autorité qu'il appartient de décider du barème à appliquer. On peut éventuellement introduire un système échelonné, mais la question est de savoir si, par exemple pour un prix supérieur de 25% au tarif social, le système échelonné ne serait pas plus cher pour les clients, et s'il ne serait alors pas plus avantageux que le

grens precies ligt. In de praktijk worden er namelijk zeer grote verschillen gemeten tussen de gezinnen.

Zo wonen sommige gezinnen in een passiefwoning, andere gezinnen wonen dan weer in een slecht geïsoleerde woning, en het is niet eenvoudig om beide met mekaar te verenigen. Men zou eventueel de EPC-norm kunnen gebruiken met het oog op de toekenning van het sociaal tarief, maar die maatstaf is niet voor elke woning beschikbaar.

Verder werden gezinnen die zich met aardgas verwarmen tijdens de voorbije crisis meestal beter beschermd dan andere gezinnen omdat de energiekosten voor de woningen met een verwarming op basis van elektriciteit hoger lagen. Omdat voor aardgas en elektriciteit vanuit de regering in eenzelfde tegemoetkoming was voorzien, heeft die de gezinnen die zich met aardgas hebben verwarmd zodoende beter beschermd.

Wat betreft de vraag aangaande de groene-energiecertificaten en de garanties van oorsprong moet door de regering worden gezorgd voor maatregelen die ertoe leiden dat dergelijke achterpoortjes worden gesloten.

De regering heeft onlangs ook een aantal maatregelen genomen om de deur-aan-deurverkoop van energiecontracten moeilijker te maken. Toch worden veel energiecontracten nog steeds telefonisch verkocht, en ook in handelszaken en supermarkten. Wat dat betreft heeft de wet momenteel nog niets geregeld en is er hier zeker nog werk aan de winkel.

Aangaande de versoepeling van de toegang tot het sociaal tarief werd eerder reeds voorgesteld om gebruik te maken van het rijksregisternummer, dat er eveneens voor kan zorgen dat mensen die recht hebben op een dergelijke maatregel gemakkelijker kunnen worden gevonden.

Er zijn verder nog tal van mensen en gezinnen die vooralsnog geen aanspraak kunnen maken op een sociaal tarief doordat ze bijvoorbeeld geen eigen meter hebben omdat ze in een appartementsgebouw wonen zonder individuele meters. Die mensen worden veelal naar de mutualiteit doorverwezen, die hun statuut eventueel kan wijzigen.

Met betrekking tot het feit of het grensbedrag van 150 % voor de verhoogde tegemoetkoming al dan niet een goed systeem is, is het aan de overheid te beslissen welk barema precies moet worden gehanteerd. Men kan eventueel een getrapt systeem invoeren, maar de vraag is of bij een prijs die bijvoorbeeld 25% hoger ligt dan het sociaal tarief, het dan getrapt systeem dan niet duurder is voor de mensen, en dat het dus niet voordeliger is

tarif commercial le moins cher. Comme alternative à la différence de +25%, on pourrait opter pour l'introduction d'un tarif social pour l'énergie dans lequel les coûts du réseau local seraient bien intégrés. On obtiendrait alors un tarif social "allégé".

Quant à la mise à disposition d'une déclaration sur l'honneur, là encore, un certain nombre de personnes risquent d'être exclues du fait qu'elles ne savent pas qu'une telle possibilité existe.

En ce qui concerne la proposition d'introduire une prime – une idée qui doit sans doute encore être étudiée de manière plus approfondie –, on pourrait certainement s'inspirer de l'exemple de la France, où l'on distribue des chèques énergie. Or, il s'avère qu'environ un quart des ayants droit ne réclament pas ce chèque énergie et qu'en plus, ce chèque ne sert finalement pas à grand-chose.

Une telle prime permet peut-être aux gens d'acheter quelques lampes LED, mais pas de mieux isoler leur logement, par exemple. Et ce, en supposant qu'ils puissent isoler eux-mêmes leur logement, ce qu'un locataire n'a en principe pas le droit de faire.

Quoi qu'il en soit, il faut continuer à réfléchir aux conséquences de l'introduction d'une prime énergie, qu'elle soit ou non basée sur un système différencié. Cela implique par exemple aussi qu'il faut réfléchir à la question de savoir si un fournisseur d'énergie a ou non le droit de disposer des données relatives aux revenus du consommateur. Actuellement, chaque fournisseur dispose d'une liste des personnes qui ont droit au tarif social, mais cette liste ne dit rien au sujet des revenus de chaque client.

Quant à la situation des mères isolées qui gagnent moins que le revenu d'intégration et qui n'auraient donc pas droit au tarif social, la solution consiste à orienter ces personnes vers le CPAS, qui peut leur octroyer un revenu d'intégration leur ouvrant le droit au tarif social.

Enfin, en ce qui concerne la question de l'introduction éventuelle d'un système échelonné pour les prestations, M. Goemaere se demande si cela ne rendrait pas le système encore plus complexe qu'il ne l'est déjà.

M. Sam Apers (*Beweging.net*) partage quelques réflexions à propos de l'introduction d'une prime, qui est également évoquée dans les scénarios qu'il a proposés précédemment. L'avantage du système actuel, c'est qu'il se base sur la consommation réelle d'énergie d'un logement.

dan bijvoorbeeld het goedkoopste commercieel tarief. Als alternatief voor de +25% zou men kunnen opteren voor de invoering van een sociaal tarief voor energie waarbij de plaatselijke netkosten wel doorgerekend worden. Dan krijgt men een soort sociaal tarief "light".

Wat betreft het ter beschikking stellen van een verklaring op eer dreigt ook daar weer een aantal mensen uitgesloten te worden doordat zij niet weten dat een dergelijke mogelijkheid bestaat.

Met betrekking tot het voorstel om een premie in te voeren, een idee dat wellicht nog nader moet worden bestudeerd, kan men alleszins kijken naar het voorbeeld van Frankrijk, waar men met energiecheques werkt. Daar blijkt echter dat een kwart van de rechthebbenden geen energiecheque aanvraagt en dat die cheque bovendien uiteindelijk weinig soelaas biedt.

Een dergelijke premie laat mensen misschien toe om een paar ledlampen te kopen, maar stelt hen bijvoorbeeld niet in staat hun woning beter te isoleren, in de veronderstelling dat ze hun woning zelf zouden kunnen isoleren, iets waar in principe een huurder niet het recht toe heeft.

Hoe dan ook moet verder worden nagedacht over de gevolgen van de invoering van een energiepremie, al dan niet op basis van een gedifferentieerd systeem. Dit houdt bijvoorbeeld ook in dat men er in dat geval over moet gaan nadenken of een energieleverancier al dan niet het recht heeft over de gegevens te beschikken die betrekking hebben op het inkomen van de consument. Nu beschikt elke leverancier over een lijst met mensen die recht hebben op het sociaal tarief, maar niet over een lijst die betrekking heeft op het inkomen van elke klant.

Wat betreft de situatie van alleenstaande moeders die minder verdienen dan het leefloon en daarom geen recht zouden hebben op het sociaal tarief, ligt de oplossing in hun doorverwijzing naar het OCMW, waar zij een leefloon kunnen verwerven dat hen wel in staat stelt een beroep te doen op het sociaal tarief.

Tot slot, wat betreft de vraag rond het eventueel invoeren van een getrapt systeem voor de uitkeringen, vraagt de heer Goemaere zich af of dit het systeem niet nog complexer zou maken.

De heer Sam Apers (*beweging.net*) heeft met betrekking tot het invoeren van een premie, waarover ook in de door hem eerder voorgestelde scenario's een en ander is terug te vinden, een aantal bedenkingen. Het voordeel van het huidige systeem is dat het uitgaat van het eigenlijke energieverbruik van een woning.

Il y a actuellement beaucoup de ménages qui ont une consommation d'énergie élevée, car leur logement est mal adapté. Si l'on opte pour une prime, avec des montants forfaitaires basés sur la consommation moyenne, ces ménages pourraient finalement se retrouver moins bien lotis, même si cela dépend évidemment du niveau de la prime.

On peut se demander s'il faut continuer à tenir compte uniquement des revenus, sans tenir compte des statuts. Ainsi par exemple, il est difficile de savoir combien de personnes, actuellement éligibles au tarif social, disposent d'un revenu qui est en réalité supérieur au minimum requis. Autrement dit, on ne peut pas simplement changer de méthode sans avoir d'abord étudié en détail à quel point le système actuel est inéquitable.

Il est clair que le système actuel engendre des coûts importants et cela n'est pas dû uniquement à la récente crise énergétique. Mais ce système permet néanmoins à un grand nombre de personnes de ne pas tomber dans la précarité énergétique.

Si l'on voulait connaître le nombre de personnes qui viendraient s'ajouter au système à la suite d'une réforme, il faudrait évidemment fixer d'abord le montant des primes et décider si l'on opte ou non pour un système dégressif. Quoi qu'il en soit, les données relatives aux revenus ne sont pas suffisamment affinées pour déterminer avec précision combien de personnes tireraient finalement avantage d'une éventuelle réforme.

Un certain nombre d'aspects doivent en tout cas faire l'objet d'études complémentaires, indépendamment des choix politiques qui restent à faire concernant le système à mettre éventuellement en place.

En ce qui concerne la limitation des volumes auxquels le tarif social doit s'appliquer, M. Apers considère qu'actuellement, les clients protégés gèrent déjà leur consommation énergétique de manière assez rationnelle. C'est du moins ce qui ressort des explications données par la Plateforme de lutte contre la précarité énergétique. On peut dès lors s'interroger sur la nécessité de prendre encore des mesures supplémentaires dans ce domaine.

La récente crise énergétique a en outre révélé que non seulement beaucoup de personnes avaient réellement besoin de cette intervention majorée, mais que les groupes les plus vulnérables éprouvaient également des difficultés pour l'obtenir. Cela montre en tout cas l'utilité d'un octroi automatique.

Momenteel hebben tal van gezinnen een hoog energieverbruik omdat ze een slecht aangepaste woning hebben. Indien men met een premie zou gaan werken, met forfaitaire bedragen die zijn gebaseerd op het gemiddelde verbruik, dan zullen die gezinnen uiteindelijk wellicht minder goed bedeeld worden, ook al is dat vanzelfsprekend afhankelijk van het niveau van de premie.

Of er verder enkel naar het inkomen moet worden gekeken zonder nog langer met statuten rekening te houden, is twijfelachtig. Zo is het bijvoorbeeld niet duidelijk hoeveel mensen die op dit moment recht hebben op het sociaal tarief, een inkomen genieten dat eigenlijk boven het vereiste minimum ligt. Er kan met andere woorden niet zomaar van methode worden gewisseld zonder eerst in detail na te gaan hoe onrechtvaardig het huidige systeem precies is.

Het is duidelijk dat het huidige systeem aanzienlijke kosten met zich meedraagt, maar dat is niet alleen het gevolg van de recente energiecrisis. Het zorgt er wel voor dat heel wat mensen niet in energiearmoede terechtkomen.

Indien men zou willen nagaan hoeveel mensen er door een hervorming zouden worden toegevoegd aan het systeem, dan moet men uiteraard eerst bepalen hoe hoog de toelagen zouden zijn, en of men al dan niet met een degressief systeem zou werken. Hoe dan ook zijn de gegevens met betrekking tot de inkomens niet verfijnd genoeg om precies te gaan bepalen hoeveel mensen uiteindelijk baat zouden hebben bij een eventuele hervorming.

Er hoe dan ook sowieso nog verder onderzoek nodig rond een aantal aspecten, los van de politieke keuzes die nog moeten worden gemaakt omtrent het systeem dat men desgevallend zou gaan invoeren.

Met betrekking tot het beperken van de volumes waarop het sociaal tarief moet worden toegepast is de heer Apers van mening dat momenteel reeds vrij rationeel wordt omgegaan met het energieverbruik door beschermde afnemers. Dat blijkt althans uit de toelichting van het Platform tegen Energiearmoede. Het is dan ook de vraag of op dit vlak nog bijkomende maatregelen moeten worden genomen.

Tijdens de recente energiecrisis is voorts niet alleen gebleken dat veel mensen die verhoogde tegemoetkoming wel degelijk nodig hadden, maar ook dat de meest kwetsbare groepen moeilijk de weg konden vinden naar de verhoogde toelage. Dit wijst in elk geval op het nut van een automatische toekenning.

Enfin, l'intervention majorée a également montré que beaucoup d'autres données peuvent être utilisées pour déterminer qui a droit ou non à cette intervention et qu'il ne faut pas nécessairement se baser uniquement sur une déclaration fiscale datant de deux ans. Ainsi par exemple, des données peuvent être échangées entre les autorités et les compagnies d'assurance, même s'il faut évidemment déterminer à l'avance à quelles données certaines instances ont accès.

Nombreux sont en tout cas les arguments qui indiquent que le système de l'intervention majorée peut servir de point de départ pour l'octroi du tarif social sur la base du revenu. Cela n'exclut évidemment pas la nécessité de prendre encore d'autres initiatives et de développer encore d'autres d'instruments.

C. Répliques

M. Bert Wollants (N-VA) considère qu'il faut étudier les effets d'un certain nombre de choix possibles. L'aspect des coûts devra de toute façon être abordé, soit sous l'actuelle législature, soit sous la prochaine législature, et cela influencera le choix final. Le fait qu'un déficit de 45 milliards soit déjà annoncé n'aide évidemment pas.

L'estimation des coûts dépend aussi de la volatilité des prix du marché. Si l'on examine les chiffres de la VREG, on constate que le prix moyen pondéré le plus bas de l'électricité est actuellement inférieur au tarif social. Par conséquent, les coûts liés à l'octroi du tarif social restent limités dans ce cas. Mais rien ne garantit que les prix se maintiendront à ce niveau et il convient en tout cas d'examiner les options possibles dans le cadre de divers scénarios.

Jusqu'à présent, une seule étude a été réalisée concernant la répartition exacte sur les différents déciles de revenus, à savoir celle commandée par le SPF Économie. Si cette étude est basée sur une répartition plutôt théorique, elle fait néanmoins état d'un certain nombre de cas d'injustice. Même si ces cas sont peu nombreux, cela ne veut pas dire qu'il ne faut rien faire. En effet, ils contribuent à un certain sentiment d'injustice qui règne actuellement et qui ne peut être simplement ignoré.

À l'inverse, il y a aussi des situations où des personnes ont obtenu le tarif social sans en avoir réellement besoin. Ceci aussi contribue à un certain sentiment d'injustice et il convient d'approfondir cette question.

De verhoogde tegemoetkoming heeft ten slotte ook aangetoond dat tal van andere gegevens kunnen worden gebruikt om te bepalen wie al dan niet recht heeft op een toelage, en dat men niet noodzakelijk enkel een beroep moet doen op de twee jaar oude belastingaangifte. Zo kunnen bijvoorbeeld gegevens worden uitgewisseld tussen de overheden en de verzekeringsmaatschappijen, al moet natuurlijk wel vooraf bepaald worden tot welke gegevens bepaalde instanties toegang krijgen.

In elk geval wijzen tal van argumenten erop dat het systeem van de verhoogde tegemoetkoming dienst kan doen als uitgangsbasis voor een inkomensgerelateerde toekenning van het sociaal energietarief. Dit sluit vanzelfsprekend niet uit dat daarnaast nog initiatieven noodzakelijk zijn en dat nog andere instrumenten moeten worden ontwikkeld.

C. Replieken

De heer Bert Wollants (N-VA) is van mening dat moet worden gekeken naar de effecten van een aantal mogelijke keuzes. Het kostenaspect zal hierbij onvermijdelijk aan bod komen, hetzij in de huidige regeerperiode hetzij in de volgende, en dat zal de uiteindelijke keuze beïnvloeden. Het helpt daarbij uiteraard niet dat nu al wordt afgestevend op een tekort van 45 miljard.

De kostenraming hangt eveneens af van de volatiliteit van de marktprijzen. Als men de cijfers van de VREG bekijkt, dan stelt men vast dat de gewogen gemiddelde laagste prijs voor elektriciteit momenteel lager ligt dan het sociaal tarief. De kosten die met de uitkering van het sociaal tarief gepaard gaan blijven in een dergelijk geval dan ook beperkt. Maar er is geen enkele garantie dat de prijzen op dit niveau behouden zullen blijven; in elk geval moet worden gekeken naar de mogelijke opties onder uiteenlopende scenario's.

Tot op heden werd slechts één studie uitgevoerd over de exacte verdeling over de verschillende inkomensdecilen, namelijk de studie van de FOD Economie. Die studie gaat weliswaar uit van een eerder theoretische verdeling, maar toch is er melding van een aantal gevallen van onrechtvaardigheid. Ook al zou het om een beperkt aantal gevallen gaan, dan wil dat nog niet zeggen dat er niets aan gedaan moet worden. Ze dragen namelijk bij tot een zeker gevoel van onrechtvaardigheid, en dat kan men niet zomaar naast zich neerleggen.

Omgekeerd zijn er situaties waarbij mensen het sociaal tarief hebben verkregen maar daar niet echt behoefte aan hebben. Ook dit draagt bij tot een zeker gevoel van onrechtvaardigheid. Ook daar moet dieper op worden ingegaan.

Quoi qu'il en soit, de nombreuses informations intéressantes ont été échangées au cours de ce débat. Il sera difficile de clôturer le débat avant les élections, mais cela vaut la peine de faire un effort pour y arriver.

Mme Nahima Lanjri (cd&v) est convaincue que, sur la base des différentes contributions, il est certainement possible de poursuivre le travail. Il faut donc tendre vers une résolution qui propose au gouvernement un certain nombre de pistes à approfondir.

En ce qui concerne l'introduction d'une prime éventuelle et la garantie que celle-ci permettra toujours d'offrir le tarif le plus bas possible aux consommateurs, le gouvernement peut en tout cas prendre un certain nombre de mesures.

Le gouvernement peut également veiller au respect de la vie privée des consommateurs, en empêchant les fournisseurs d'énergie d'avoir accès aux données relatives aux revenus des clients. Il suffit de remettre aux fournisseurs des listes contenant les noms des clients éligibles au tarif social. Une prime pourrait éventuellement être associée à ces tarifs, mais les fournisseurs pourraient aussi être invités à toujours offrir le tarif le plus bas.

Il n'aurait pas de sens d'octroyer au consommateur une prime qui serait ensuite absorbée par un fournisseur d'énergie qui facturerait un tarif trop élevé.

Des mesures peuvent être prises, sur le plan technique et sur le plan législatif, pour faire en sorte que les personnes qui ont besoin d'une telle protection puissent effectivement compter dessus. Il est possible à la fois de garantir le respect de la vie privée du consommateur et de faire en sorte qu'il bénéficie automatiquement du tarif le plus bas.

En outre, il convient de remédier à l'inégalité de traitement entre les personnes qui, sur la base d'un revenu d'intégration, bénéficient automatiquement du tarif social et celles qui gagnent un peu plus ou n'ont pas ce statut et qui n'ont donc pas droit au tarif social. Par ailleurs, ces personnes ne savent généralement pas que ce tarif existe et ignorent comment faire pour l'obtenir.

Si on ne le fait pas, on risque de créer des pièges à inactivité qui n'incitent plus à travailler. Il faut éviter que les personnes qui ont un emploi soient découragées de continuer à travailler, du fait qu'elles gagneraient alors un peu trop pour bénéficier du tarif social.

Mais il faut aussi éviter que les bénéficiaires actuels du revenu d'intégration soient découragés de trouver un

Hoe dan ook werd tijdens dit debat veel interessante informatie uitgewisseld. Het wordt moeilijk de discussie nog voor de verkiezingen af te ronden, maar het loont alvast de moeite een poging te doen die deadline te halen.

Mevrouw Nahima Lanjri (cd&v) is ervan overtuigd dat er op basis van de verschillende bijdragen zeker kan worden voortgewerkt. Er moet dan ook worden gestreefd naar een resolutie met een aantal sporen die de regering nader kan bekijken.

Wat betreft de invoering van een eventuele premie en de garantie dat daarbij steeds het laagst mogelijke tarief aan de consument wordt aangeboden, kan de regering in elk geval een aantal maatregelen treffen.

De overheid kan er tevens voor zorgen dat de privacy van de consument wordt gevrijwaard, zonder dat energieleveranciers te weten komen wat het inkomen van de klanten is. Er kunnen eenvoudigweg lijsten worden overgemaakt aan de leveranciers met de namen van de klanten die in aanmerking komen voor een sociaal tarief. Daaraan kan dan eventueel een premie worden gekoppeld, maar aan de leveranciers kan ook worden gevraagd daarbij steeds het laagste tarief aan te bieden.

Het heeft weinig zin de consument een premie toe te kennen, die daarna door de energieleverancier zou worden opgeslorpt omwille van het feit dat die een te hoog tarief gaat aanrekenen.

Zowel op technisch als op wetgevend vlak kunnen maatregelen worden genomen opdat de mensen die een dergelijke bescherming nodig hebben ze ook echt krijgen. Daarbij kan zowel de privacy van de consument worden gegarandeerd en kan er tevens voor worden gezorgd dat hij automatisch het laagste tarief toegekend krijgt.

Voorts moet ook iets worden gedaan aan de ongelijke behandeling van mensen die op basis van een leefloon automatisch het sociaal tarief toegekend krijgen, enerzijds, en diegenen die net iets meer verdienen of dat statuut niet hebben en daardoor geen recht op het sociaal tarief hebben, anderzijds. Deze mensen weten veelal ook niet dat dit bestaat of hoe het kan worden verkregen.

Zo niet dreigt men inactiviteitsvallen te creëren, waarbij het niet langer loont om te werken. Het is zaak te voorkomen dat mensen die werk hebben worden ontmoedigd om te blijven werken, omdat ze daardoor net iets te veel verdienen om het sociaal tarief te bekomen.

Tegelijkertijd moet worden voorkomen dat zij die momenteel recht hebben op een leefloon worden ontmoedigd

emploi, du fait qu'ils n'auraient alors plus droit au tarif social et éventuellement à d'autres avantages sociaux.

Pour toutes ces raisons, il est important d'introduire un système dégressif. En effet, il ne peut pas devenir trop complexe, mais il y a certainement moyen de le différencier, de manière échelonnée, sans devoir trop entrer dans les détails.

Un jour viendra peut-être où les autorités pourront tout calculer automatiquement et dans les moindres détails, mais en attendant, il convient d'affiner le système autant que possible.

Mme Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) remercie les orateurs et leurs apports, qui permettront d'améliorer la proposition de loi et les deux résolutions sur lesquelles travaillent les membres de la Commission.

Les rapporteurs,

Mathieu Bihet
Kris Verduyckt
Bert Wollants

Le président,

Christian Leysen

Annexes:

- Présentation de la CREG;
- Présentation de la Fondation Roi Baudouin;
- Présentation de la FEBEG;
- Présentation de SAAMO;
- Présentation de beweging.net.

om te gaan werken, omdat ze daardoor niet langer recht zouden hebben op het sociaal tarief en mogelijke andere sociale voordelen.

Om al die redenen is het van belang een degressief systeem in te voeren. Het mag inderdaad niet té complex worden, maar er bestaat zeker een middel om het systeem trapsgewijs te differentiëren zonder al te veel in detail te moeten gaan.

Misschien breekt ooit de dag aan waarop alles automatisch en haarfijn door de overheid kan worden berekend, maar tot dan moet het systeem in de mate van het mogelijke worden verfijnd.

Mevrouw Séverine de Laveleye (Ecolo-Groen) bedankt de sprekers voor hun inbreng, die bevorderlijk is voor de kwaliteit van het wetsvoorstel en van de twee resoluties waar de commissieleden aan werken.

De rapporteurs,

Mathieu Bihet
Kris Verduyckt
Bert Wollants

De voorzitter,

Christian Leysen

Bijlagen:

- Presentatie van de CREG;
- Presentatie van de Koning Boudewijnstichting;
- Presentatie van FEBEG;
- Presentatie van SAAMO;
- Presentatie van beweging.net.

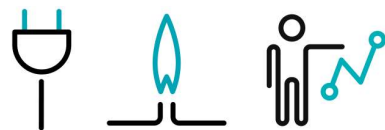
ANNEXES
BIJLAGEN

Avis de la CREG sur deux propositions de résolutions relatives à la réforme du tarif social et une proposition de loi sur l'ancrage de l'extension du tarif social

COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

Sigrid JOURDAIN, directrice contrôle prix et comptes, CREG

2 avril 2024

— CREG —

Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz

Table des matières

- Introduction : rappels sur le tarif social et avis de la CREG (A)2530 sur la réforme du tarif social
- Avis de la CREG sur la proposition de loi déposée par Mme Kim Buyst et consorts
- Avis de la CREG sur la proposition de résolution déposée par Mme Nahima Lanjri et consorts
- Avis de la CREG sur la proposition de résolution déposée par MM. Reccino Van Lommel et Kurt Ravyts
- Conclusions

— CREG —

2

Introduction

RAPPELS SUR LE TARIF SOCIAL ET AVIS DE LA CREG (A)2530 SUR LA RÉFORME DU TARIF SOCIAL

— CREG —

Introduction: rappels sur le tarif social

Le tarif social pour l'électricité, le gaz naturel et/ou la chaleur est un tarif réduit réservé à certaines catégories de personnes ou ménages qui en bénéficient quasi-automatiquement. Il est identique chez tous les fournisseurs d'énergie et GRD

La CREG en fixe le montant pour chaque trimestre débutant le 1er janvier, 1er avril, 1er juillet et 1er octobre (cf. arrêtés ministériels du 30 mars 2007 « électricité » et « gaz » tels que modifiés par l'arrêté ministériel du 3 avril 2020)

Il s'agit d'un montant en c€/kWh applicable à toute la consommation du bénéficiaire

Actuellement, les catégories de bénéficiaires sont définies sur la base de leur **statut** via l'octroi de certaines aides sociales / allocations versées par :

- les CPAS
- le SPF Sécurité sociale DG Personnes handicapées
- le SFP
- certains organismes régionaux (Zorgkas, Opgroien, AVIQ, ...)

Le tarif social a été **temporairement élargi** aux Bénéficiaires de l'Intervention Majorée (« **BIM** ») du 1er février 2021 au 30 juin 2023

— CREG —

Introduction: avis CREG (A)2530 sur la réforme du tarif social

En décembre 2022, la ministre de l'Énergie a demandé à la CREG de rédiger un avis proposant des pistes de réforme du tarif social qui explorent en particulier les aspects suivants :

- instauration d'un système différencié (dégressif) en fonction des revenus
- octroi automatique du tarif social
- adaptation du mode de calcul du tarif social
- examen de la consommation des bénéficiaires du TS vs autres utilisateurs

La CREG a présenté ses pistes de réforme dans l'avis (A)2530 du 16 mars 2023 concernant des pistes visant à réformer le tarif social

— CREG —

5

Avis de la CREG sur la proposition de loi déposée par Mme Kim Buyst et consorts

— CREG —

Proposition de loi Mme Kim Buyst et consorts ^(1/2)

PROPOSITION

- pérenniser la catégorie temporaire de bénéficiaires du tarif social (TS) « bénéficiaires de l'intervention majorée », ou « BIM », en place du 1er février 2021 au 30 juin 2023
- via abrogation de l'article 10, 2e alinéa, de l'AR du 28 janvier 2021

— CREG —

7

Proposition de loi Mme Kim Buyst et consorts ^(2/2)

AVIS CREG

- avis (A)2530, point 11 : la CREG recommande l'ouverture du droit au TS sur la base d'un critère de revenus, en complément de l'octroi actuel sur la base de statuts. À cet effet, les critères de revenus « BIM » sont jugés pertinents
- ouverture du droit au TS sur la base d'un critère de revenus en parallèle d'un plafond de revenus (BIM) pour cibler les ménages et limiter le coût pour le budget de l'État
- abrogation de l'article 10, 2e alinéa, de l'AR du 28 janvier 2021 pas suffisante car date de fin fixée au 30 juin 2023 déjà passée (cd. AR du 19 mars 2023)
- selon les Principes de techniques législatives du Conseil d'État : « *lorsqu'un acte n'est plus en vigueur, vous pouvez postposer ou supprimer sa date de fin de vigueur uniquement en donnant un effet rétroactif à la disposition modificative et pour autant que cette rétroactivité soit admissible* » → opportun de fixer une nouvelle date d'entrée en vigueur

— CREG —

8

Avis de la CREG sur la proposition de résolution déposée par Mme Nahima Lanjri et consorts

— CREG —

Proposition de résolution Mme Nahima Lanjri et consorts ^(1/4)

PROPOSITION ^(1/2)

- réformer le système des TS en complétant les critères d'octroi par un critère de revenus (potentiellement BIM)
- instaurer un système dégressif tenant compte des revenus et du nombre de membres du ménage
- développer des outils pour évaluer la situation financière des ménages (réduire le décalage actuel de 2 ans entre revenus et AER)
- ménages éligibles sur base revenus recevraient un courrier informatif et un formulaire de demande du TS + déclaration sur l'honneur sur leurs revenus

— CREG —

10

Proposition de résolution Mme Nahima Lanjri et consorts ^(2/4)

PROPOSITION ^(2/2)

- mesures pour éviter pièges à l'inactivité (le TS dissuaderait de retrouver un emploi par crainte de perdre des revenus nets)
- compensation forfaitaire pour les ayants-droits qui ne reçoivent pas le TS sur leur facture pour des raisons techniques (compteur collectif)
- coopération avec les régions pour l'installation de panneaux PV et la lutte contre la précarité énergétique
- réforme du TS en vigueur au 1er janvier 2024

— CREG —

11

Proposition de résolution Mme Nahima Lanjri et consorts ^(3/4)

AVIS CREG ^(1/2)

- la CREG recommande l'ouverture du droit au TS sur base d'un critère de revenus, en plus de l'octroi actuel sur base statuts → critères de revenus « BIM » pertinents
- l'ouverture du droit au TS sur base d'un critère de revenus devrait être associée à un plafond de revenus (BIM) pour cibler les ménages et limiter le coût pour le budget
- la CREG recommande le dvpt d'une base de données fédérale pour associer ménages et catégories de revenus = prérequis à un système de TS différencié ; base de données fédérale en cours de dvpt, mais date de mise en service pas connue
- système de TS différencié : moins pertinent lorsque les TS sont basés sur les tarifs commerciaux
- automatiser octroi TS sur base revenus : + efficace que courrier et formulaire de demande
- prise en compte du nombre de ménages dans calcul différencié du TS : difficultés opérationnelles
- tarif social sur la base du statut = piège à l'inactivité : position politique

— CREG —

12

Proposition de résolution Mme Nahima Lanjri et consorts ^(4/4)

AVIS CREG ^(2/2)

- compensation forfaitaire pour les clients dans un immeuble privé avec compteur collectif : prime tarif social en vigueur prochainement – objectif fixé au 1er juillet 2024 → voir avis (A)2647 sur loi « prime tarif social » et (A)2776 de la CREG sur mode de calcul prime tarif social
- coopération avec les régions en matière d'installations PV et de lutte contre la précarité énergétique : soutenue par la CREG
- dans avis (A)2530 : « **La CREG encourage les autorités régionales compétentes en la matière à poursuivre les initiatives en matière d'efficacité énergétique des logements. Ceci permettra de réduire le coût supplémentaire du tarif social à charge de l'Etat dû aux « passoires » énergétiques dans lesquelles vivent certains clients protégés** »
- dans avis (A)2686 relatifs à l'établissement d'indicateurs de précarité énergétique : « A cette fin, le groupe de travail fédéral « Précarité Energétique » pourrait offrir des éclairages pertinents, **sans oublier l'apport nécessaire des acteurs des régions** »
- délai dépassé pour mise en œuvre au 1er janvier 2024

— CREG —

13

Avis de la CREG sur la proposition de résolution déposée par MM. Reccino Van Lommel et Kurt Ravyts

— CREG —

Proposition de résolution MM. Reccino Van Lommel et Kurt Ravyts ^(1/2)

PROPOSITION:

- compléter les catégories de bénéficiaires actuels (statuts) par une catégorie basée sur les revenus, soumise à un régime dégressif fondé sur les plafonds BIM de l'INAMI
- octroyer le TS sur des quotas de consommation moyens, fixés annuellement par AR sur la base du nombre de membres du ménage et du type de chauffage (élec ou gaz)
- quotas dégressifs en fonction du revenu de référence pour éviter piège à l'inactivité
- désignation d'un organisme pour examiner les revenus, la situation de famille et le type de chauffage
- informer les ménages de leur droit au TS sur la base des revenus
- alléger au maximum la facture d'énergie et évaluer mécanisme de fixation du prix marginal de l'électricité

— CREG —

15

Proposition de résolution MM. Reccino Van Lommel et Kurt Ravyts ^(2/2)

AVIS CREG:

- favorable à un critère de revenus dans l'octroi du TS (voir avis (A)2530)
- avis(A)2530 : envisage l'octroi du TS sur tranche limitée de consommation « de base », tenant compte de la taille du ménage, mais consommations moyennes des clients protégés < profils moyens nationaux (élec : 2,6 MWh/an vs 3,5 MWh/an, et gaz : 12,6 MWh/an vs 17 MWh/an)
- désignation d'un organisme examinant les revenus, situation du ménage et type de chauffage génère une charge administrative et un coût pour l'Etat
→ base de données fédérale est un prérequis
- piège à l'inactivité : position politique
- allègement de la facture d'énergie : décision politique
- évaluation du mécanisme du prix marginal : voir étude (F)2442 de la CREG (point 9.2).

— CREG —

16

Conclusions

— CREG —

Conclusions ^(1/2)

- les 3 propositions soutiennent l'intégration d'un critère de revenus dans le système d'octroi du TS, sur la base des critères de revenus du statut BIM. La CREG partage cette recommandation, avec les nuances précisées dans son avis (A)2530
- les propositions de Mme Lanjri et consorts et de MM. Van Lommel et Ravyts sont favorables à un système de tarif social différencié en fonction des revenus. Cette piste est analysée dans notre avis (A)2530
- un système différencié en fonction du nombre de membres du ménage et/ou du type de chauffage présenterait des difficultés opérationnelles

— CREG —

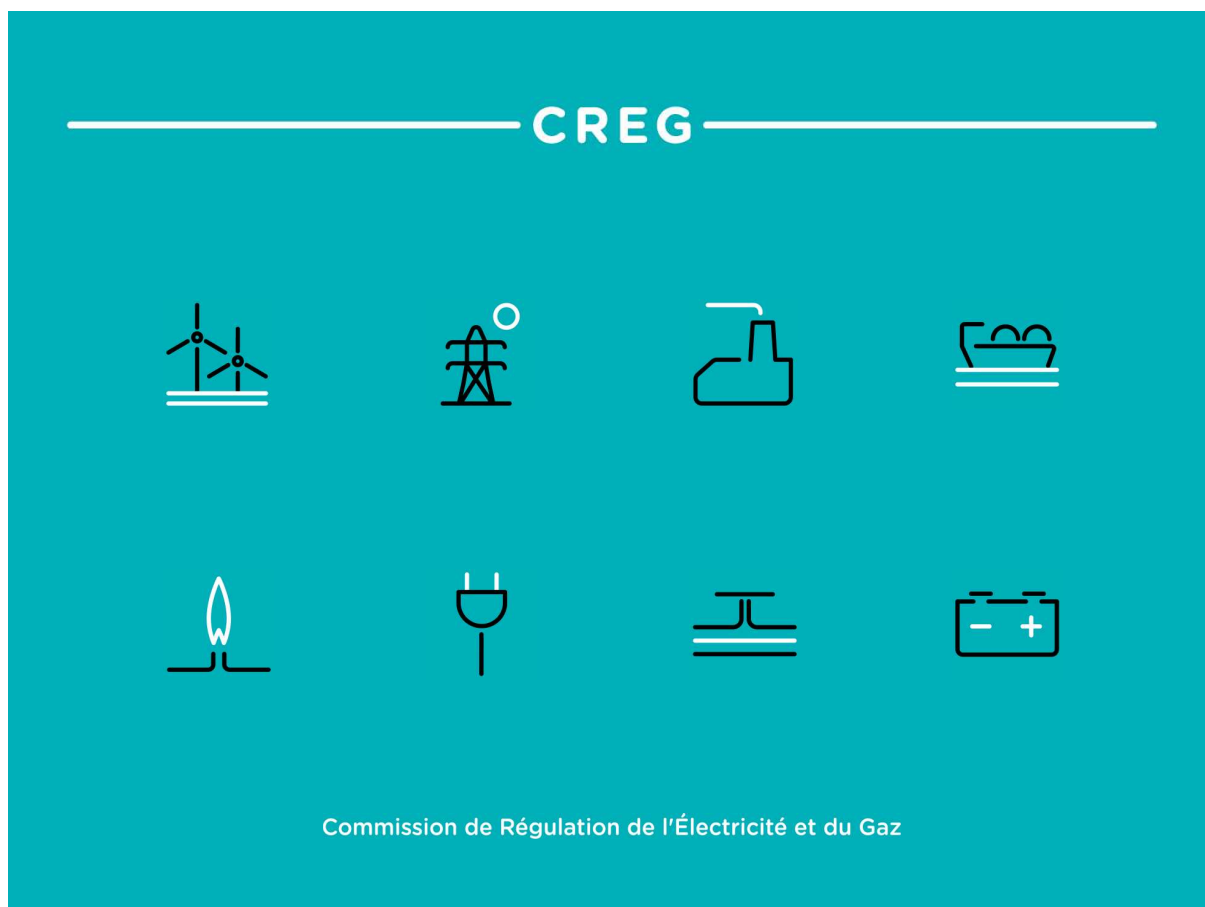
18

Conclusions ^(2/2)

- la mise en place d'une base de données fédérale est un prérequis à l'instauration d'un système de TS différencié en fonction des revenus. Une telle base de données fédérale est en cours de développement, mais date de mise en service inconnue
- la CREG invite le gouvernement fédéral à tenir compte des pistes explorées dans son avis (A)2530 dans le cadre de la réforme du TS
- la CREG salue l'objectif visant à ce que la « prime tarif social » pour les clients protégés raccordés à un compteur collectif dans un immeuble privé entre en vigueur le 1er juillet 2024

— CREG —

19

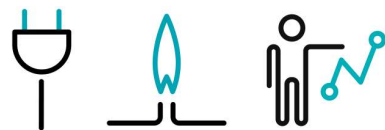

Advies van de CREG over twee voorstellen van resolutie m.b.t. de hervorming van het sociaal tarief en een wetsvoorstel over de verankering van de uitbreiding van het sociaal tarief

COMMISSIE ENERGIE, LEEFMILIEU EN KLIMAAT

Sigrid JOURDAIN, directeur controle prijzen en rekeningen, CREG

2 april 2024

— CREG —

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas

Inhoud

- Inleiding: overzicht m.b.t. het sociaal tarief en advies (A)2530 van de CREG over de hervorming van het sociaal tarief
- Advies van de CREG over het wetsvoorstel ingediend door mevrouw Kim Buyst c.s.
- Advies van de CREG over het voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s.
- Advies van de CREG over het voorstel van resolutie ingediend door de heren Reccino Van Lommel en Kurt Ravyts
- Besluit

— CREG —

2

Inleiding

OVERZICHT M.B.T. HET SOCIAAL TARIEF EN

ADVIES (A)2530 VAN DE CREG OVER DE HERVORMING VAN HET SOCIAAL TARIEF

— CREG —

Inleiding: overzicht m.b.t. het sociaal tarief

Het sociaal tarief voor elektriciteit, aardgas en/of warmte is een verminderd tarief voorbehouden voor bepaalde categorieën van personen of gezinnen die er quasi automatisch van genieten. Het is identiek bij alle energieleveranciers en DNB's

De CREG legt het bedrag van het sociaal tarief vast voor elk trimester dat begint op 1 januari, 1 april, 1 juli en 1 oktober (cf. ministeriële besluiten van 30 maart 2007 “elektriciteit” en “gas” zoals gewijzigd door het ministerieel besluit van 3 april 2020)

Het is een bedrag in c€/kWh van toepassing op het gehele verbruik van de begunstigde

Momenteel worden de categorieën van begunstigten bepaald op basis van hun **statuut** via de toekenning van maatschappelijke hulp / uitkeringen betaald door:

- OCMW's
- FOD Sociale Zekerheid - DG Personen met een handicap
- FOD
- bepaalde regionale organisaties (Zorgkas, Opgroien, AVIQ, ...)

Het sociaal tarief werd **tijdelijk uitgebreid** naar de Begunstigden van de Verhoogde Tegemoetkoming (“BVT”) van 1 februari 2021 tot 30 juni 2023

— CREG —

4

Inleiding: advies CREG (A)2530 over de hervorming van het sociaal tarief

In december 2022 heeft de minister van Energie aan de CREG gevraagd om een advies op te stellen waarin de mogelijkheden tot hervorming van het sociaal tarief worden voorgesteld die voornamelijk de volgende aspecten verkennen:

- invoering van een gedifferentieerd systeem (degressief) in functie van de inkomens
- automatische toekenning van het sociaal tarief
- aanpassing van de berekeningswijze van het sociaal tarief
- onderzoek naar het verbruik van de begunstigten van het ST vs andere verbruikers

De CREG heeft de mogelijkheden tot hervorming voorgesteld in advies (A)2530 van 16 maart 2023 over de mogelijkheden tot hervorming van het sociaal tarief

— CREG —

5

Advies van de CREG over het
wetsvoorstel ingediend door mevrouw
Kim Buyst c.s.

— CREG —

Wetsvoorstel ingediend door mevrouw Kim Buyst c.s. ^(1/2)

VOORSTEL

- het permanent maken van de tijdelijke categorie van begunstigden van het sociaal tarief (ST) “begunstigden van de verhoogde tegemoetkoming”, of “BVT”, in voege van 1 februari 2021 tot 30 juni 2023
- door opheffing van artikel 10, 2de lid, van het KB van 28 januari 2021

— CREG —

7

Wetsvoorstel ingediend door mevrouw Kim Buyst c.s. ^(2/2)

ADVIES CREG

- advies (A)2530, punt 11 : de CREG beveelt aan het recht op het sociaal tarief open te stellen op basis van een inkomenscriterium, ter aanvulling van de huidige toekenning op basis van statuten. Hiervoor wordt het inkomenscriterium “BVT” als relevant beschouwd
- openstellen van het recht op ST op basis van een inkomenscriterium parallel met een inkomensplafond (BVT) naar huishoudens in de doelgroep en beperken van de kost voor het Staatsbudget
- opheffing van artikel 10, 2de lid, van het kb van 28 januari 2021 volstaat niet want vastgestelde einddatum van 30 juni 2023 is reeds overschreden (cf. kb van 19 maart 2023)
- volgens de Beginselen van de wetgevingstechniek van de Raad van State:
« Wanneer een tekst niet meer van kracht is, kan de datum waarop hij buiten werking treedt, bijgevolg alleen worden uitgesteld of opgeheven door terugwerkende kracht te verlenen aan de wijzigingsbepaling en voor zover deze terugwerking aanvaardbaar is.»
→ aangewezen om een nieuwe datum van inwerkingtreding vast te stellen

— CREG —

8

Advies van de CREG over het voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s.

— CREG —

Voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s. ^(1/4)

VOORSTEL ^(1/2)

- het systeem van de ST hervormen door de toekenningscriteria te vervolledigen met een inkomstencriterium (mogelijks BVT)
- een degressief systeem invoeren dat rekening houdt met de inkomens en het aantal leden van het gezin
- *tools* ontwikkelen om de financiële situatie van gezinnen te evalueren (de huidige kloof van 2 jaar tussen inkomen en aanslagbiljet verkleinen)
- gezinnen die op basis van hun inkomens in aanmerking komen zouden een brief en een aanvraagformulier voor het ST krijgen + verklaring op eer over hun inkomens

— CREG —

10

Voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s. ^(2/4)

VOORSTEL ^(2/2)

- maatregelen voor het vermijden van de inactiviteitsval (het ST zou het zoeken van werk ontmoedigen uit vrees voor verlies van netto inkomens)
- forfaitaire compensatie voor rechthebbenden die niet genieten van het ST op hun factuur omwille van technische redenen (collectieve meter)
- samenwerking met de regio's voor de installatie van zonnepanelen en de strijd tegen energiearmoede
- hervorming van het ST van kracht vanaf 1 januari 2024

— CREG —

11

Voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s. ^(3/4)

Advies CREG ^(1/2)

- de CREG beveelt aan het recht op ST open te stellen op basis van een inkomenscriterium, bovenop de huidige toekenning op basis van statuten → “BVT” inkomenscriterium relevant
- openstellen van het recht op ST op basis van een inkomenscriterium zou moeten worden geassocieerd met een inkomensplafond (BVT) voor huishoudens in de doelgroep en het beperken van de kost voor het budget
- de CREG beveelt het ontwikkelen van een federale databank aan die gezinnen en inkomenscategorieën associeert = voorwaarde van een gedifferentieerd ST systeem; federale databank in ontwikkeling, maar datum van ingebruikneming niet gekend
- gedifferentieerd ST systeem: minder relevant wanneer ST gebaseerd zijn op de commerciële tarieven
- geautomatiseerde toekenning ST op basis van inkomens: efficiënter dan brief en aanvraagformulier
- in aanmerking nemen van aantal gezinnen in gedifferentieerde berekening van ST: operationele moeilijkheden
- sociaal tarief op basis van statuut = inactiviteitsval: politieke positie

— CREG —

12

Voorstel van resolutie ingediend door mevrouw Nahima Lanjri c.s. ^(4/4)

ADVIES CREG ^(2/2)

- forfaitaire compensatie voor verbruikers in privégebouw met collectieve meter: sociaaltariefpremie binnenkort van kracht – streefdatum 1 juli 2024 → zie advies (A)2647 over de wet “sociaaltariefpremie” en (A)2776 van de CREG over de berekeningswijze van de sociaaltariefpremie
- samenwerken met de regio’s op gebied van PV installaties en strijd tegen energiearmoede : ondersteund door de CREG
- in advies (A)2530 : ***“De CREG moedigt de bevoegde gewestelijke overheden aan om nog meer initiatieven te nemen op het gebied van energie-efficiëntie in de woningen. Dit zal de extra kosten van het sociaal tarief voor de staat als gevolg van de “energiezeven” waarin sommige beschermde klanten wonen, verminderen”***
- in advies (A)2686 over het vastleggen van indicatoren van energiearmoede: ***“Hiertoe zou de federale werkgroep “Energiearmoede” pertinente verduidelijking kunnen geven, zonder de noodzakelijke inbreng van de regionale stakeholders uit het oog te verliezen”***
- termijn overschreden voor inwerkingtreding op 1 januari 2024

— CREG —

13

Advies van de CREG over het voorstel van resolutie ingediend door de heren Reccino Van Lommel en Kurt Ravyts

— CREG —

Voorstel van resolutie ingediend door de heren Reccino Van Lommel en Kurt Ravyts ^(1/2)

VOORSTEL:

- de huidige begunstigdcategorieën (statuten) aanvullen met een categorie gebaseerd op inkomens, onderworpen aan een degressief regime gebaseerd op BVT en RIZIV plafonds
- toekenning ST op basis van gemiddelde verbruiksquota, jaarlijks vastgelegd bij KB op basis van het aantal gezinsleden en van het type verwarming (elek of gas)
- degressieve quota in functie van het referentie-inkomen om inactiviteitsval te vermijden
- aanduiding van een instantie om de inkomens, de gezinssituatie en het type verwarming te onderzoeken
- de gezinnen informeren over hun recht op het ST op basis van inkomens
- de energiefactuur maximaal verminderen en het mechanisme ter bepaling van de marginale elektriciteitsprijs evalueren

— CREG —

15

Voorstel van resolutie ingediend door de heren Reccino Van Lommel en Kurt Ravyts ^(2/2)

ADVIES CREG:

- voorstander van een inkomenscriterium bij de toekenning van het ST (zie advies (A)2530)
- advies (A)2530: overweging toekenning ST op beperkte schijf “basis” verbruik, rekening houdend met de grootte van het gezin, maar gemiddeld verbruik van beschermde klanten < gemiddelde nationale profielen (elek: 2,6 MWh/jaar vs 3,5 MWh/jaar, en gas: 12,6 MWh/jaar vs 17 MWh/jaar)
- aanduiding van een instantie die de inkomens, de gezinssituatie en het type verwarming onderzoekt, genereert een administratieve last en kost voor de Staat → federale databank is voorwaarde
- inactiviteitsval: politieke positie
- vermindering energiefactuur: politieke beslissing
- evaluatie mechanisme marginale prijs: zie studie(F)2442 van de CREG (punt 9.2).

— CREG —

16

Besluit

— CREG —

Besluit (1/2)

- de 3 voorstellen ondersteunen de integratie van een inkomenscriterium in het systeem van de toekenning van het ST, op basis van het inkomenscriterium van het BVT-statuuut. De CREG deelt deze aanbeveling met enkele nuances die in haar advies (A)2530 worden gepreciseerd
- de voorstellen van mevrouw Lanjri c.s. en van de heren Van Lommel en Ravyts zijn voorstander van een gedifferentieerd systeem van sociale tarieven in functie van de inkomens. Deze mogelijkheid wordt geanalyseerd in ons advies (A)2530
- een gedifferentieerd systeem in functie van het aantal gezinsleden en/of het type verwarming zou operationele moeilijkheden met zich meebrengen

— CREG —

18

Besluit ^(2/2)

- het opstellen van een federale databank is een voorwaarde voor de invoering van een gedifferentieerd ST systeem in functie van inkomens. Een dergelijke federale databank wordt momenteel ontwikkeld, maar de datum van ingebruikname is niet gekend
- de CREG nodigt de federale regering uit om rekening te houden met de mogelijkheden die in haar advies (A)2530 in het kader van de hervorming van het ST worden verkend
- de CREG bemoedigt de doelstelling van het in werking treden van de “sociaaltariefpremie” voor beschermde klanten aangesloten op een collectieve meter in een privégebouw vanaf 1 juli 2024

— CREG —

19

Réforme du tarif social

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE
COMMISSION DE L'ÉNERGIE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU CLIMAT

Hervorming sociaal tarief

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS
COMMISSIE VOOR ENERGIE, LEEFMILIEU EN
KLIMAAT

02/04/2024

Plateforme de Lutte contre la Précarité
Énergétique gérée par la FRB

Platform tegen energiearmoede beheerd door de
KBS

 Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
*Samen werken aan een betere samenleving
Agir ensemble pour une société meilleure*

SIAPARTNERS

Het Platform tegen Energiearmoede is beheerd door de KBS

- Spelers die actief zijn op de energiemarkten
 - Belangenorganisaties en andere verenigingen uit het middenveld
 - OCMW's en de verenigingen voor steden en gemeenten
 - Vertegenwoordigers van de verbruikers, eigenaars en huurders
 - Administraties
 - Experts uit de academische wereld
 - Ad-hoc experts
- Data verzamelen (barometer)
 - Het overleg tussen de voornaamste actoren te bevorderen
 - Gecoördineerde acties vastleggen en realiseren
 - Aanbevelingen formuleren voor de overheden en andere actoren
 - Goede praktijken uit binnen- en buitenland opsporen en verspreiden

In 2022 blijft de energiearmoede toenemen, ondanks de positieve impact van het sociaal tarief

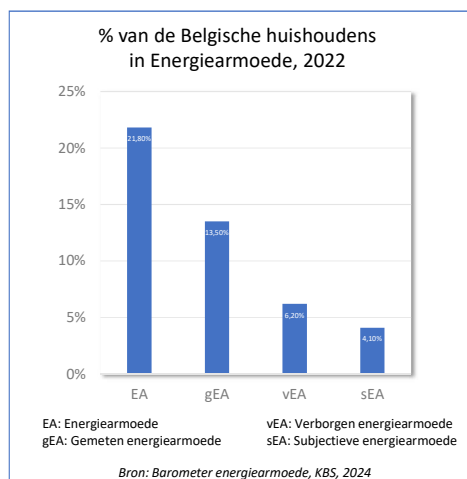
21,8 % van de huishoudens bevonden zich in energiearmoede in 2022, een stijging van 6,9% ten opzichte van 2021

- Eenoudergezinnen (37,4%, ten opzichte van 24,8% en 2021)
- Huurders (sociaal) (45,5 % van de sociale huurders en 33,0 % huurders in particuliere woningen, ten opzichte van 15 % van de eigendom bezitters)
- Alleenwonenden (37,9%)

De verwarmingsbron en de woning zijn bepalende factoren

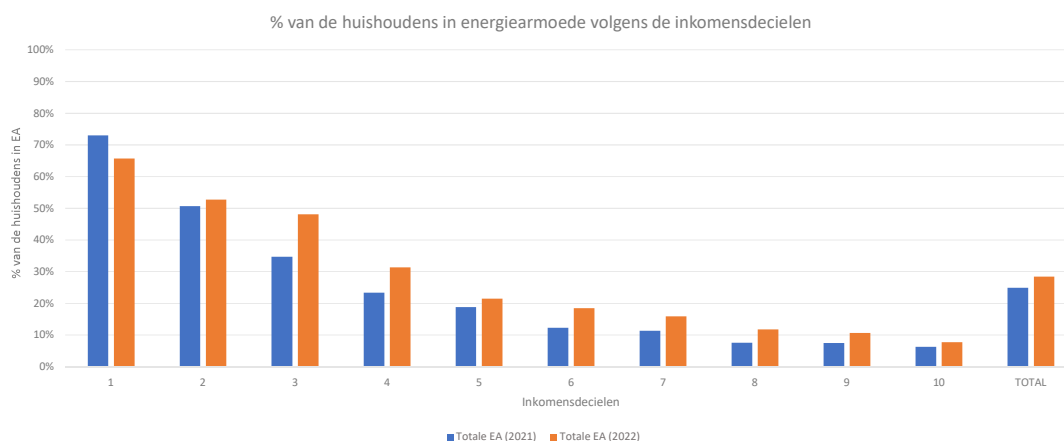
- 19,1% van de huishoudens die voornamelijk op gas verwarmen, verkeert in energiearmoede, vergeleken met 27,8% van de huishoudens die op olie verwarmen en 26,9% van de huishoudens die op elektriciteit verwarmen.
- 31,5 % van de huishoudens die in een woning met een kwaliteitsgebrek leven ten opzicht van 19,5% voor de andere huishoudens

3

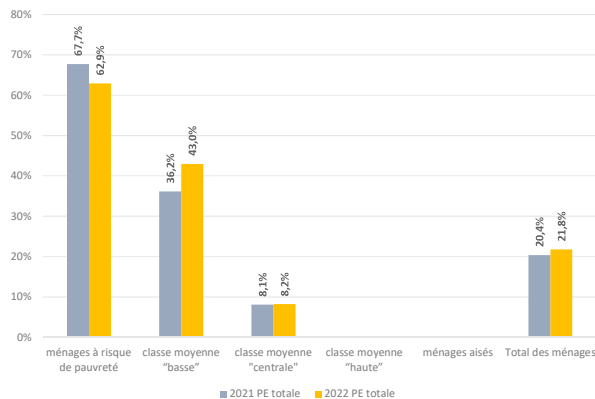
De huishoudens met een laag inkomen zijn beter beschermd tegen de gevolgen van de crisis, maar niet alle huishoudens hebben kunnen genieten van deze steun (bv: gemeenschappelijke boiler)

4

Nieuwe gezinsprofielen hebben moeite hun energierekening te betalen

- De « **lage** » **middenklasse** bestaat uit huishoudens met een netto equivalent inkomen tussen 60% en 80% van het mediaan inkomen; Inbegrepen inkomens tussen 16.388,35 € en 21.851,14 €
- De « **centrale** » **middenklasse** bestaat uit huishoudens met een netto equivalent inkomen tussen 80% en 120% van het mediaan inkomen; Inbegrepen inkomens tussen 21.851,14 € en 32.776,7 €
- De « **hoge** » **middenklasse** omvat de huishoudens met een netto equivalent inkomen tussen 120% en 200% van het mediaan inkomen; Inbegrepen inkomens tussen 32.776,7 € en 54.627,84 €

5

In 2022 blijft de energiearmoede toenemen, ondanks de positieve impact van het sociaal tarief

De uitbreiding van het sociaal tarief voor huishoudens met een verhoogde tegemoetkoming verklaart waarschijnlijk de daling in de energierekening voor alleenstaanden en eenoudergezinnen (~6% ten opzichte van 2018) terwijl dat van andere huishoudens aanzienlijk steeg (tussen 7% en 14%)

Vele gezinnen hebben hun energieconsumptie verminderd (tussen 12 et 15 % ten opzichte van 2021 rekening houdend met het klimaat)

6

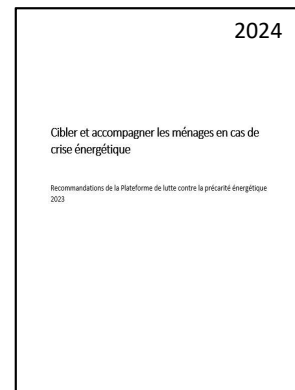
Het platform heeft over de jaren heen aan het sociaal tarief gewerkt

[Versterking van het sociaal energietarief – 2021](#)

[Versterking van het sociaal energietarief – 2023](#)

Ondersteuning van de huishoudens in tijden van crisis.

Het sociaal tarief is een essentieel en **doeltreffend instrument** in de strijd tegen energiearmoede. De crisis van de afgelopen jaren heeft dit fenomeen bevestigd en bewezen dat het sociaal tarief een **positieve impact** heeft gehad op meest kwetsbare personen en huishoudens. Toch is er nog veel ruimte tot **verbetering** en opportuniteit om de positieve impact te vergroten.

7

Résolutions parlementaires

Propositions dans les résolutions

Ouvrir le droit au tarif au social pour l'énergie sur la base de critères de revenus en plus de l'attribution sur base des statuts sociaux actuels

Rendre structurelle l'extension du tarif social pour les bénéficiaires de l'intervention majorée (BIM)

Développer des instruments permettant d'analyser le plus fidèlement possible la situation de revenus réelle d'un ménage au travers d'un examen des revenus

Désigner un organisme chargé de définir, au travers d'un examen des revenus, la situation financière réelle d'un ménage, en tenant compte du nombre de membres du ménage et du type de chauffage

Position de la Plateforme

- Proposition correspondant avec la recommandation de la Plateforme
- Elle propose d'utiliser le seuil de revenus BIM

- Proposition en ligne avec la recommandation
- Un statut pourrait nuire à l'automatisation, la Plateforme est plus d'avis d'automatiser sur base des revenus

- La mise en place d'un outil est indispensable pour plus d'automatisation et éviter les démarches administratives
- La Plateforme ne s'est pas prononcée sur l'organisme qui devrait gérer un tel outil
- Elle souligne que les moyens humains et financiers nécessaires doivent être mis à disposition à cette fin
- La Plateforme suggère d'éviter un examen des revenus

8

Résolutions parlementaires

Propositions dans les résolutions

Introduction d'un système de tarif social dégressif basé sur un critère de revenus

Octroyer le tarif social sur base de quotas de consommation, fonction de la composition du ménage et de ses revenus

Accorder une **compensation forfaitaire** pour les ménages dont l'habitation est équipée d'un **compteur commun** et qui répondent aux conditions d'octroi

Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
Koninkrijk België / Royaume de Belgique
Agir ensemble pour une société meilleure

Position de la Plateforme

- En faveur de la dégressivité afin d'éviter l'effet de seuil
- Il n'y a pas de consensus quant à la façon de procéder
- Une attention particulière doit être portée à
 - la faisabilité technique de l'option retenue
 - la simplicité et la transparence pour les ménages

- La Plateforme soutient cette proposition au travers d'une de ses recommandations, visant plus particulièrement les chaudières collectives
- La CREG a remis, en 2022, un avis soutenant la recommandation de la Plateforme
- Il est complexe d'identifier les immeubles ayant des chaudières collectives. Les informations récoltées durant la crise énergétique devraient en partie pallier ce problème

9

Résolutions parlementaires

Propositions dans les résolutions

Lutter contre la précarité énergétique en misant sur des **habitations économes en énergie**

Faire une offre aux bénéficiaires du tarif social en vue de l'**installation de panneaux photovoltaïques** sur leur logement et prévoir une assistance

Informar suffisamment les individus et les ménages de la possibilité d'introduire une demande de bénéfice du tarif social reposant sur des critères de revenus

Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
Koninkrijk België / Royaume de Belgique
Agir ensemble pour une société meilleure

Position de la Plateforme

- L'efficacité énergétique est un des leviers les plus importants pour prévenir/lutter contre la précarité énergétique
- Il faut faciliter les ponts entre le tarif social et les mécanismes d'aide à la réduction de la consommation d'énergie
- La Plateforme souligne l'importance de mettre en place des mesures structurelles visant à réduire la consommation d'énergie des ménages en agissant sur :
 - Le bâti
 - Les appareils électroménagers
 - Les comportements
- La Plateforme ne s'est pas positionnée sur les PPVs

- L'information claire, transparente et centralisée des ménages et des professionnels est primordiale selon la Plateforme
- Information claire sur la facture si bénéficiaire du TS
- Une campagne de communication devrait être définie concernant le tarif social et les autres aides disponibles, par exemple via un site internet unique

10

La plateforme ne s'est pas prononcée sur les points suivants

Points d'attention formulés par la Plateforme

Adresser un courrier aux ménages dont les revenus sont inférieurs aux plafonds afin de leur indiquer qu'ils sont éligibles au tarif social pour l'énergie

- La Plateforme plaide pour une automatisation
- L'envoi d'un courrier augmente le risque de non-recours
- Information par le biais de la facture

Tenir compte du nombre de membres du ménage dans la définition du seuil de revenus

- En se basant sur le seuil de revenus BIM, le nombre de personnes à charge est pris en considération

La plateforme propose également d'autres recommandations en plus de celles mentionnées dans les résolutions

Garantir l'équité d'accès au tarif social

- Harmoniser les délais de rétroactivité en faveur de l'utilisateur (supprimer la limite de rétroactivité de deux ans pour les personnes porteuses de handicap)

Faciliter l'accès au tarif social

- Permettre au SPF Economie d'accéder aux dossiers individuels des cas non-automatisés et d'y apporter des modifications
- Uniformiser les formulaires pour une meilleure lisibilité et interprétation
- Renforcer l'utilisation du numéro de registre national pour améliorer l'automatisation

Combiner tarif social et transition énergétique

- Appliquer le mode de calcul le plus avantageux pour le tarif social dans la formule de calcul du tarif capacitaire et, de manière générale, pour tous les nouveaux modes de tarification

Renforcer l'accès à l'information

- Mentionner sur la facture si l'utilisateur bénéficie du tarif social
- Soutenir le travail en réseau et la formation de l'ensemble des acteurs en contact avec le public

Objectiver et le cas échéant résoudre la question du coût de l'application du tarif social pour les fournisseurs

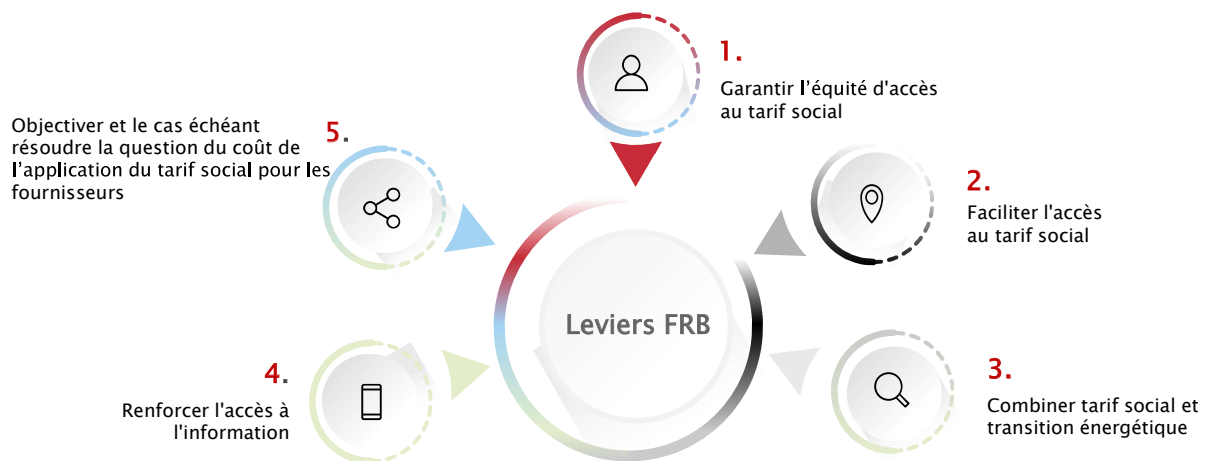
- Objectiver la question du coût de l'application du tarif social pour les fournisseurs en confiant une mission d'audit et de monitoring à la CREG
- Autoriser une légère marge d'erreur dans les vérifications menées par la CREG
- Revoir le mécanisme first in first out (FIFO)

Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières
Federation of Belgian Electricity and Gas Companies

Hervorming van het sociaal tarief/Réforme du tarif
social – Hoorzitting/Audition 02/04/2024

Recommandations de la Plateforme de lutte contre la Précarité énergétique (FRB) – 19/7/2023 (*) – Renforcer le tarif social énergie

- Adoption de la FEBEG : limites techniques du système actuel
- La FEBEG formule des propositions pour un système compatible avec ces recommandations

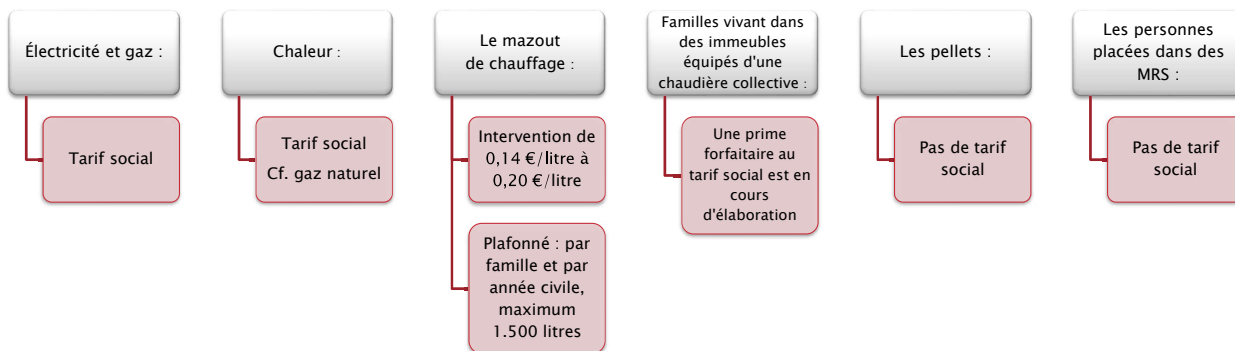
2

2/04/2024

(*) Recommandations de la Plateforme de lutte contre la Précarité énergétique, gérée par la Fondation Roi Baudouin – Mars 2023
https://media.kbs-frb.be/fr/media/10884/PUB_3910_TarifSocialEnergie_FR_2023

1. Limites du tarif social actuel : Garantir l'équité d'accès au tarif social est impossible (1 / 2)

Différence importante de soutien selon le type de chauffage

3

2/04/2024

Febeg

1. Limites du tarif social actuel : Garantir l'équité d'accès au tarif social est impossible (2 / 2)

Le tarif social est pour les bénéficiaires un 'on/off' (tout ou rien) et peut avoir un impact majeur sur le budget familial

Le tarif social n'est pas modulable de par sa conception même ('by design') :

Impossibilité technique d'adapter le droit au tarif social (p. ex., en fonction du revenu (financier) familial ou de la composition familiale)

Il n'est pas non plus possible de différencier certaines catégories (p. ex. via des tarifs différenciés)

Conséquence : les consommateurs ayant des ressources financières quasi égales et des profils de consommation similaires ne bénéficient pas, par définition, d'une protection identique ou analogue

4

2/04/2024

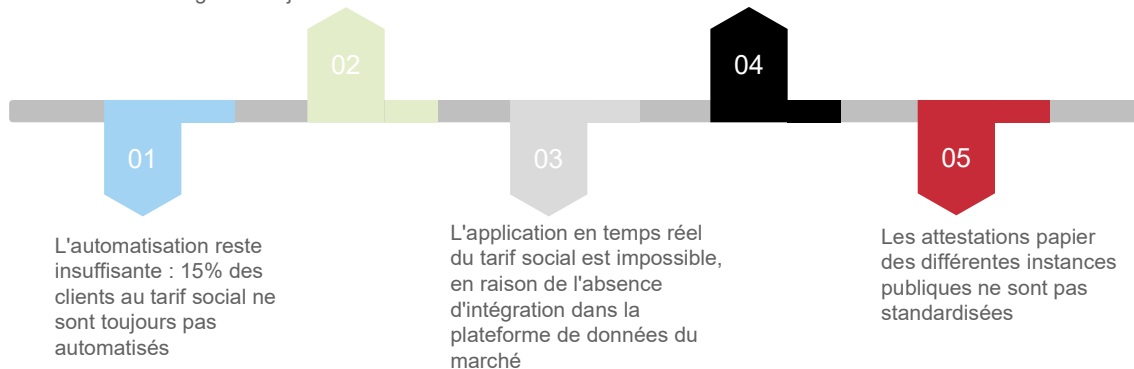
Febeg

2. Limites du tarif social actuel : il est difficile de faciliter l'accès au tarif social

Toute évolution de la transition énergétique ou de la crise énergétique accroît la complexité en raison de la manière dont le tarif social est organisé aujourd'hui

Rétroactivité complexe à mettre en œuvre : le fournisseur qui a fourni dans le passé doit accorder le tarif social (rectification de la facture => ex. changement de fournisseur)

Complexité supplémentaire, risques d'erreurs supplémentaires & charge administrative accrue

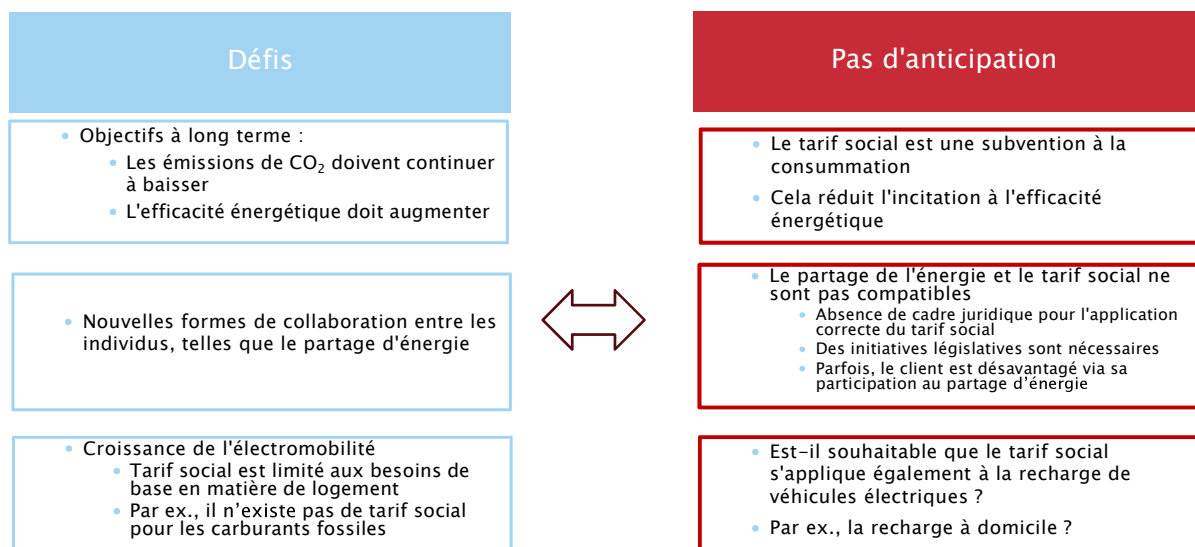
5

2/04/2024

Febeg

3. Limites du tarif social actuel : le tarif social et la transition énergétique sont peu compatibles

6

2/04/2024

Febeg

4. Limites du tarif social actuel : accès à l'information rendu difficile par la complexité du système

Le tarif est adapté trimestriellement et il est couplé à la consommation

Chaque début d'année civile, une zone d'incertitude apparaît en janvier/février avant la confirmation de la poursuite ou non du droit

Pas d'automatisation complète ni d'intégration dans les processus du marché

Pas de gestion en temps réel. Complexité en cas de déménagement et de changement de fournisseur

7

2/04/2024

Febeg

5. Limites du tarif social actuel : indemniser les fournisseurs pour leur mise en oeuvre opérationnelle du tarif social; objectiver et si nécessaire ajuster

Préfinancement structurel :

Les fournisseurs attendent en moyenne 22 mois avant d'être remboursés

Pas d'indemnisation

Pour la complexité administrative (application rétroactive, corrections de factures, gestion des attestations,...)

Obligation de quota

Pas de compensation tenant compte des obligations en matière de quotas (CV/Cogen) en vigueur dans la région du bénéficiaire

Processus de contrôle

Disproportionné et sans application d'une marge de tolérance

Les coûts ne sont pas neutres pour le fournisseur d'énergie

Des ajustements au système actuel sont indispensables

8

2/04/2024

Febeg

Une autre approche est nécessaire

Option 1 : Amélioration du système actuel

- ✓ Beaucoup d'optimisations nécessaires
- ✓ L'intégration dans les processus de marché est nécessaire
- ✓ Alignement indispensable entre les politiques sociales fédérales et régionales (catégories, partage d'énergie, efficacité énergétique)
- ✓ Application neutre sur le plan des coûts pour les fournisseurs

→ Les limites fondamentales du système ne seront pas supprimées

9

2/04/2024

Option 2 : Opter pour une prime en tant que standard pour l'aide sociale à l'énergie

- ✓ Efficace
- ✓ Efficace et différenciable
- ✓ Dégressivité possible
- ✓ Simple et clair pour le client
- ✓ 'Future proof' et accessible à chacun
- ✓ Interaction entre la protection sociale et l'efficacité énergétique

Febeg

Opter pour une prime en tant que standard pour l'aide sociale à l'énergie

Efficace :	Efficient et différenciable :	La dégressivité est facilement possible:	Plus simple et plus clair pour le client :	Orienté vers l'avenir et accessible à tous :	Interaction entre la protection sociale & l'efficacité :
▪Beaucoup moins complexe : plus facile à gérer que de passer par un tarif ▪Rapide : le groupe cible choisi peut être aidé immédiatement •Contrôle du budget : les ressources nécessaires sont fixées à l'avance	• Le groupe cible peut être spécifié • Le montant peut être facilement adapté en fonction, par exemple, des revenus ou de la composition familiale	• Le montant de la prime peut être facilement modifié via un arrêté, avec une application rapide • Ceci n'est possible que si l'aide est accordée sous forme de prime et n'est pas liée au prix de l'énergie (contrairement au tarif social actuel)	• Le client connaît le montant de l'aide ; il n'y a pas de surprise ni de malentendu • Le client continue à bénéficier du tarif commercial qu'il a choisi et souscrit, avec les mêmes possibilités que d'autres clients de changer de contrat ou de fournisseur • Il n'est pas nécessaire de corriger les factures antérieures en cas de déménagement ou d'ouverture de droits rétroactive	• L'aide peut être facilement accordée • Indépendant du type de chauffage (électrique, gaz, chauffage urbain, mazout, pellets etc.) • Indépendant du type de client (chauffage individuel ou collectif)	• La prime peut être utilisée tant pour payer les factures d'énergie • que pour investir dans des appareils économes en énergie ou dans l'isolation, ...

10

2/04/2024

Febeg

Quel que soit le choix effectué, il convient de tenir compte des éléments suivants :

Octroi du droit = responsabilité exclusive du gouvernement	Les fournisseurs d'énergie ne peuvent et ne doivent appliquer un tarif ou une prime que sur la base de listes automatisées émanant du gouvernement	Les fournisseurs d'énergie doivent être informés de manière automatisée du groupe de détenteurs de droits
• Les fournisseurs d'énergie ne doivent pas assumer de responsabilité ou d'autorité dans la décision de l'octroi ou non d'une aide sociale • Tant pour les clients qui sont automatiquement appariés que pour ceux qui reçoivent une aide sur la base de attestations papier • Les fournisseurs d'énergie ne disposent pas de données telles que le type de logement, la composition familiale, le niveau de revenu... • Et il n'est pas souhaitable que les fournisseurs disposent de ces données privées	• Les fournisseurs doivent recevoir des listes définitives et sans ambiguïté de bénéficiaires • Si une différenciation basée sur le revenu, la composition familiale ou tout autre critère est souhaitée, les autorités doivent établir les listes de bénéficiaires après avoir analysé ces critères • Toute autre méthode peut engendrer des interprétations erronées de la part d'acteurs privés non compétents en la matière	• Il doit y avoir un système d'échange synchronisé (par ex. questions des déménagements) avec les fournisseurs et les gestionnaires de réseaux de distribution (GRD) • Via l'intégration dans la plateforme de marché MIG6

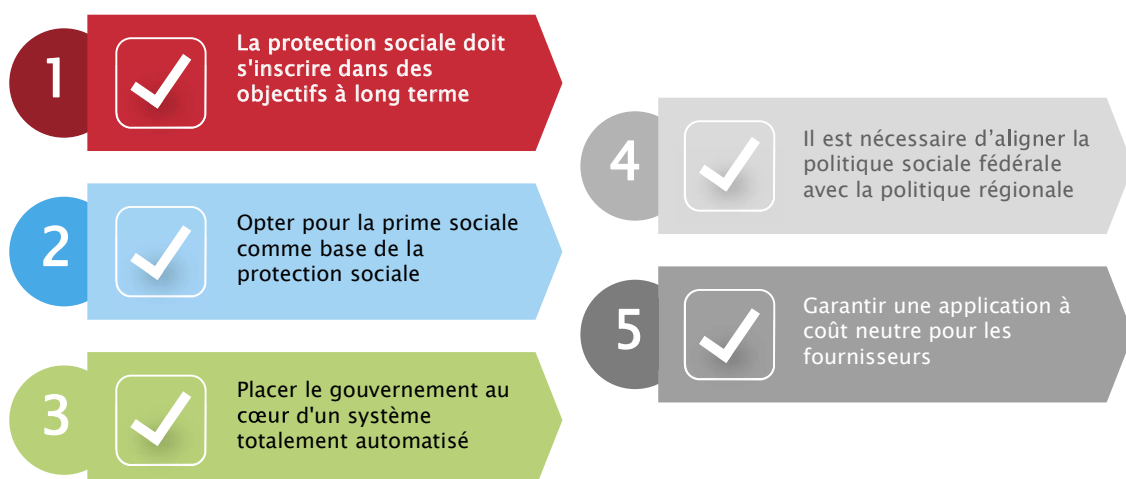
11

2/04/2024

Le gouvernement joue un rôle central dans un système automatisé à 100 %

Febeg

Conclusion

12

2/04/2024

Febeg

Merci!
Questions?

Katharina Bonte
Katharina.bonte@febeg.be
FEBEG

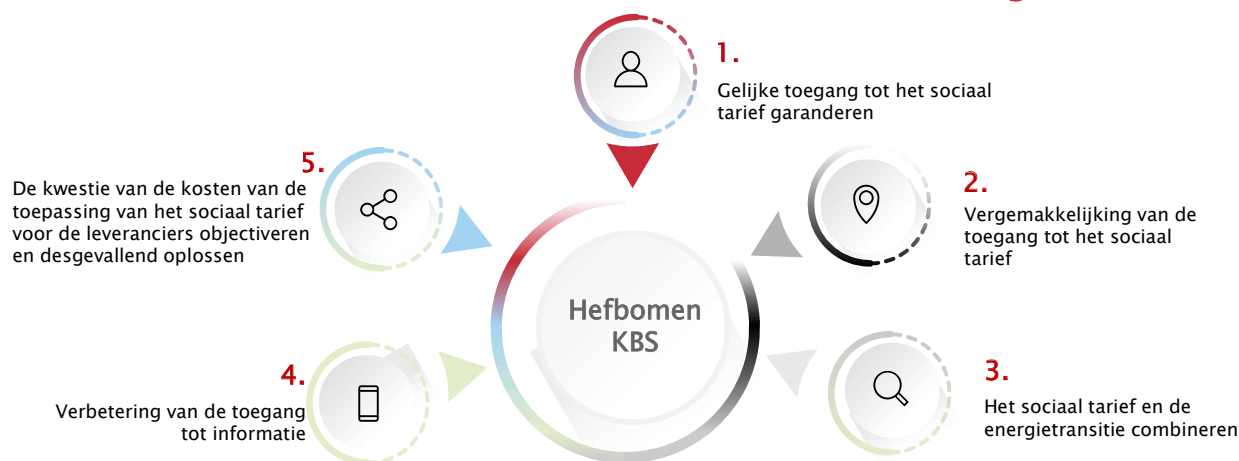
Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières
Federation of Belgian Electricity and Gas Companies

Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières
Federation of Belgian Electricity and Gas Companies

Hervorming van het sociaal tarief/Réforme du tarif
social – Hoorzitting/Audition 2/04/2024

Aanbevelingen van het Platform tegen Energiearmoede (KBS) 19/07/2023(*) – Versterken sociaal tarief voor energie

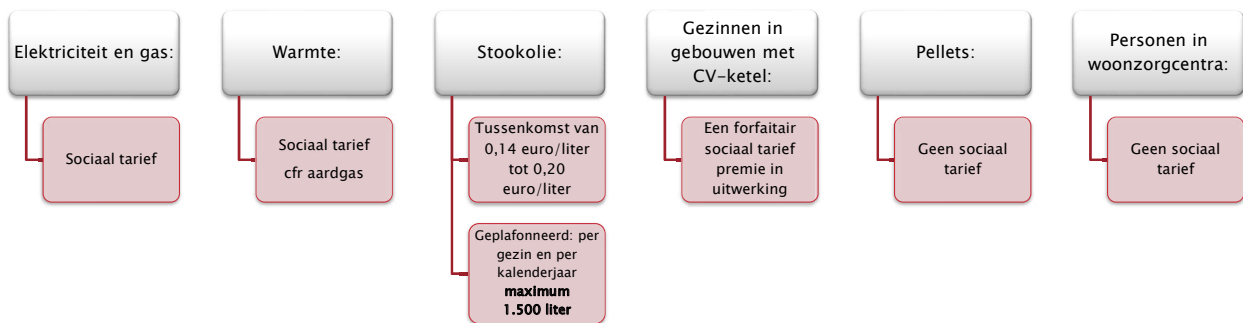
- Vaststelling Febeg: technische beperkingen van het huidig systeem
- Febeg formuleert voorstellen voor een systeem compatibel met deze aanbevelingen

(*) Aanbevelingen van het Platform tegen Energiearmoede beheerd door de Koning Boudewijnstichting – Maart 2023
https://media.kbs-frb.be/nl/media/10885/PUB_3909_TarifSocialEnergie_NL_NEW

Febeg

1. Beperkingen van het huidige sociaal tarief:
garanderen van gelijke toegang tot het sociaal tarief onmogelijk (1/2)

Belangrijk verschil in steun in functie van type verwarming

3

2/04/2024

Febeg

1. Beperkingen van het huidige sociaal tarief:
garanderen van gelijke toegang tot het sociaal tarief onmogelijk (2/2)

Sociaal tarief is voor de rechthebbenden een 'on/off' (alles of niets) en kan een grote impact hebben op het gezinsbudget

Sociaal tarief is 'by design' niet geschikt om gemoduleerd te worden:

Technisch onmogelijk om het recht op sociaal tarief aan te passen (vb. al naar gelang het (financiële) inkomen van het gezin of de gezinssamenstelling)

Ook niet mogelijk om bepaalde categorieën te differentiëren (vb via andere tarieven)

Gevolg: consumenten met quasi evenveel financiële middelen en vergelijkbare verbruiksprofielen, krijgen per definitie niet eenzelfde of analoge bescherming

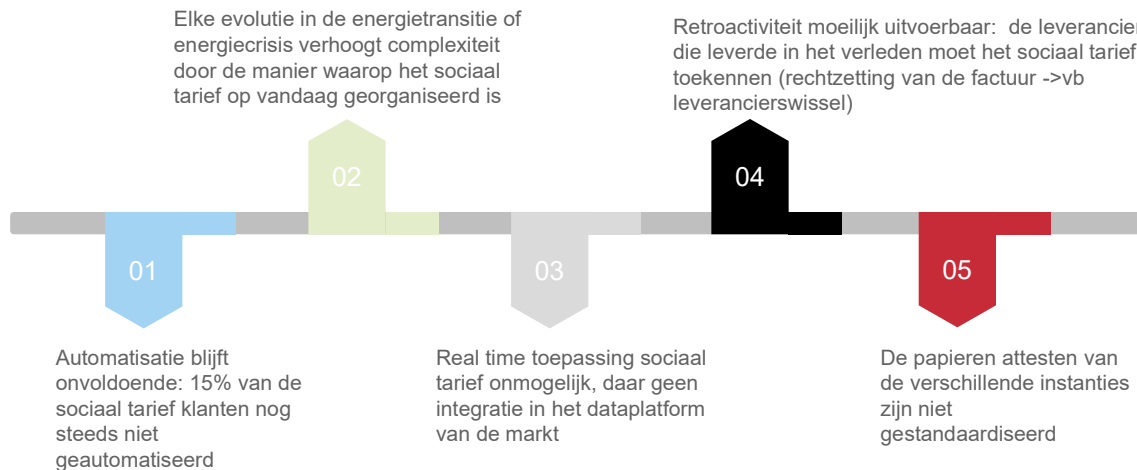
4

2/04/2024

Febeg

2. Beperkingen van het huidig sociaal tarief : het faciliteren van toegang tot het sociaal tarief moeilijk

Bijkomende complexiteit, extra risico's van fouten en administratieve werklast

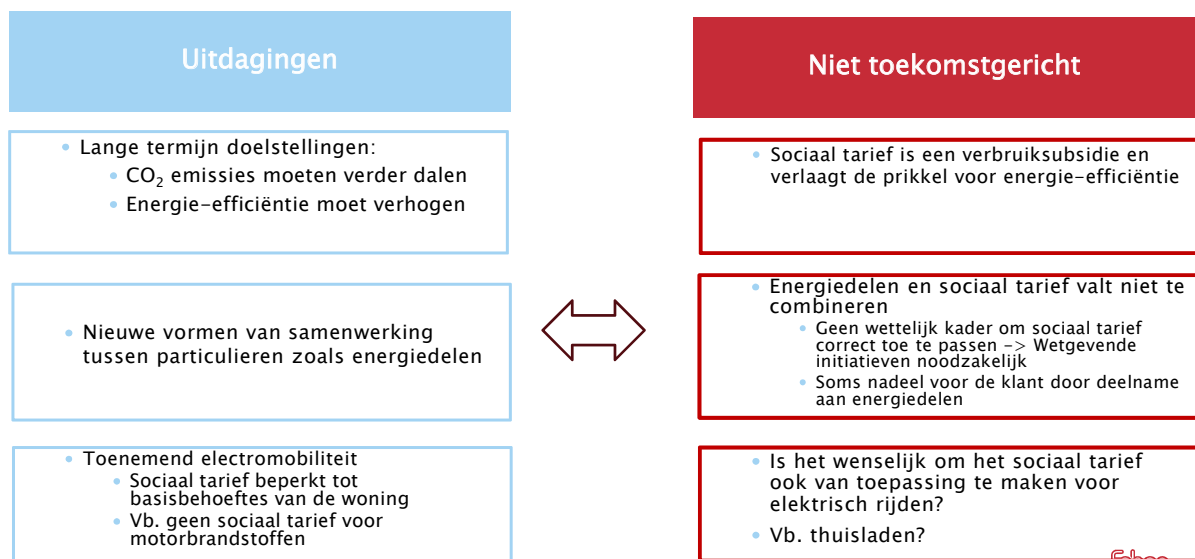
5

2/04/2024

Febeg

3. Beperkingen van het huidig sociaal tarief: combineren van sociaal tarief en energietransitie niet mogelijk

6

2/04/2024

Febeg

4. Beperkingen van het huidig sociaal tarief: **toegang tot informatie bemoeilijkt door complexiteit van het systeem**

Tarief wijzigt elke 3 maanden en is gekoppeld aan het verbruik

Elk kalenderjaar grijze zone in januari/februari alvorens bevestiging dat het recht doorgaat of niet

Geen volledige automatisatie en geen integratie in de markt processen

Niet realtime, complex bij verhuizingen en bij veranderingen van leverancier

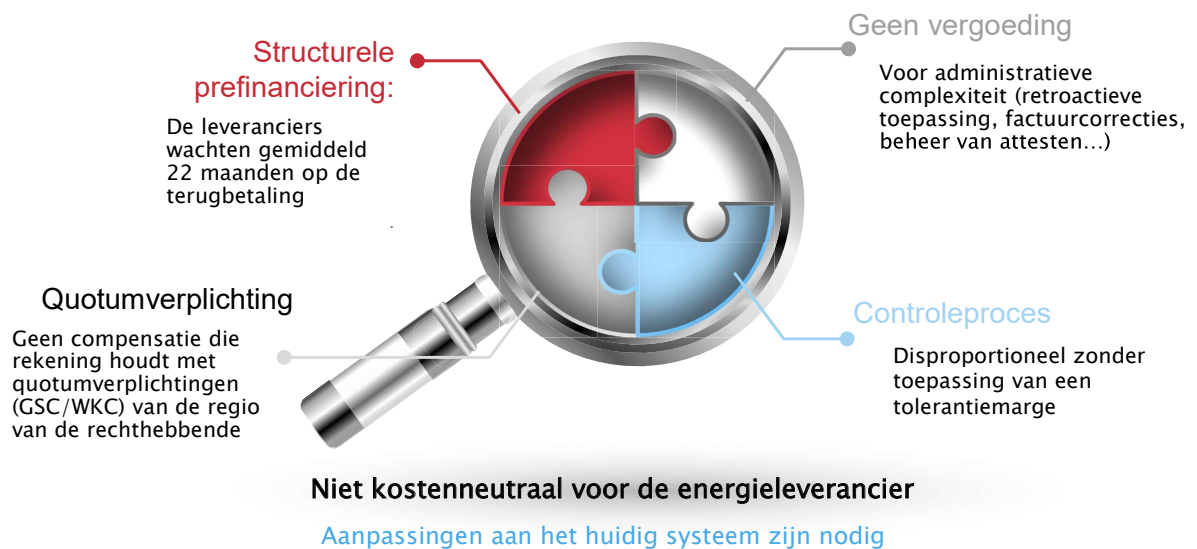
7

2/04/2024

Febeg

5. Beperkingen van het huidig sociaal tarief : **compensatievergoeding voor leveranciers m.b.t. de toepassing van het sociaal tarief, objectiveren en, indien nodig, aanpassen**

8

2/04/2024

Febeg

Een andere aanpak is nodig

Optie 1: Verbeteringen van het huidige systeem

- ✓ Heel wat optimalisaties nodig
- ✓ Integratie in de marktprocessen is noodzakelijk
- ✓ Afstemming nodig tussen federaal en regionaal sociaal beleid (categorieën, energiedelen, energie-efficiëntie)
- ✓ Kostenneutrale toepassing voor de leveranciers

→ Fundamentele beperkingen ervan zullen niet worden weggewerkt

9

2/04/2024

Febeg

Optie 2: Kies voor een premie als standaard voor sociale energiehulp

- ✓ Efficiënt
- ✓ Effectief en differentieerbaar
- ✓ Degressiviteit mogelijk
- ✓ Eenvoudig en duidelijker voor de klant
- ✓ Toekomstgericht en voor iedereen toegankelijk
- ✓ Interactie sociale bescherming en energie-efficiëntie

Kies voor een premie als standaard voor sociale energiehulp

Efficiënt:	Effectief en differentieerbaar:	Degressiviteit eenvoudig mogelijk:	Eenvoudiger en duidelijker voor klant:	Toekomstgericht en voor iedereen toegankelijk:	Interactie sociale bescherming en energie-efficiëntie:
• Veel minder complex: gemakkelijker te beheren dan het werken via een tarief • Snel: de gekozen doelgroep kan onmiddellijk geholpen worden • Beheersing van begroting: benodigde middelen liggen op voorhand vast	• De doelgroep kan gespecificeerd worden • De hoogte kan gemakkelijk bijgesteld worden in functie b.v. van inkomen of gezinssamenstelling	• Het bedrag van de premie kan eenvoudig worden gewijzigd door een besluit, met een snelle tenuitvoerlegging • Dit is alleen mogelijk wanneer de steun wordt verleend in de vorm van een premie en die niet gekoppeld is aan de energieprijzen (i.t.t. huidige sociaal tarief)	• Klant kent het bedrag van de steun; geen verrassing of misverstanden. • Klant blijft genieten van het commerciële tarief dat hij heeft gekozen & ingetekend, met dezelfde mogelijkheden om van contract of leverancier te veranderen • Niet nodig facturen uit het verleden te corrigeren in geval van verhuizing of toekenning met terugwerkende kracht	• Steun kan gemakkelijk worden verleend • Onafhankelijk van het type verwarming (elektrisch, gas, stadsverwarming, mazout, ...) • Onafhankelijk van het type klant (individuele of collectieve verwarming)	• Premie kan zowel gebruikt worden voor betaling van de energiefactuur • Maar ook voor investering in energie efficiënte apparaten of isolatie...

10

2/04/2024

Febeg

Bij welke keuze er ook wordt gemaakt, moet worden rekening gehouden met het volgende:

De toekenning van het recht = <u>exclusieve verantwoordelijkheid van de overheid</u> • Energieleveranciers mogen geen verantwoordelijkheid of bevoegdheid nemen bij de beslissing over het toekennen van sociale hulp • Zowel voor klanten die automatisch gemacht worden als voor klanten die steun ontvangen op basis van papieren attesten • Energieleveranciers beschikken niet over gegevens zoals type woning, gezinssamenstelling, inkomensniveau... • En is het niet wenselijk dat de leveranciers over zulke private gegevens beschikken	Energieleveranciers kunnen en mogen enkel een tarief of een premie toepassen op basis van <u>geautomatiseerde lijsten</u> afkomstig van de overheid • Leveranciers moeten definitieve en ondubbelzinnige lijsten van gerechtigden krijgen • Indien differentiatie op basis van inkomen, gezinssamenstelling of enig ander criterium gewenst is, moeten de overheden de lijsten van gerechtigden opstellen na analyse van deze criteria • Elke andere methode kan leiden tot verkeerde interpretaties door particuliere actoren die ter zake niet bevoegd zijn	Energieleveranciers moeten op een <u>geautomatiseerde manier</u> worden op de hoogte gebracht van de groep van rechthebbenden • Er moet een synchroon uitwisselingssysteem komen (vb. verhuiskwesties) met leveranciers en distributienetbeheerders • Via integratie in MIG6
---	---	---

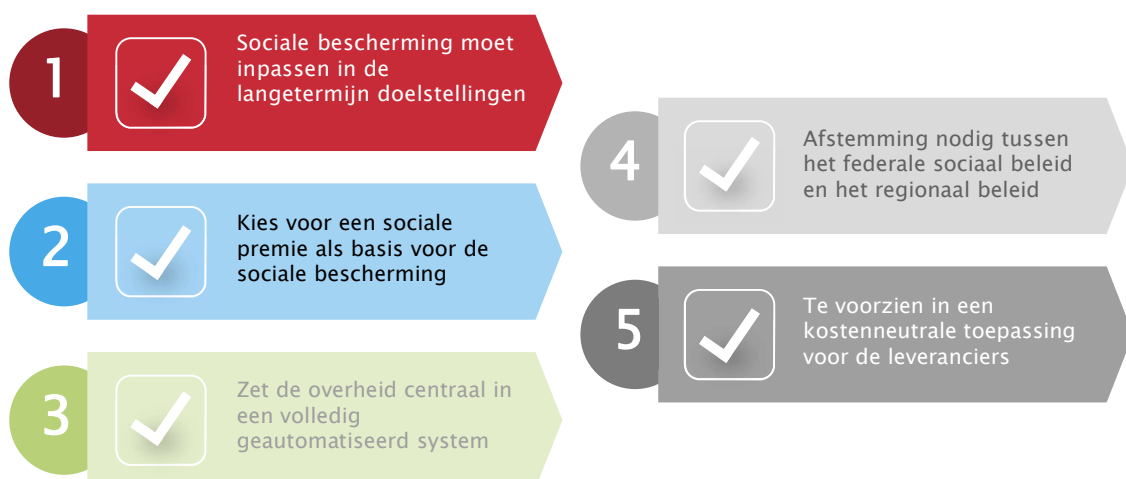
11

2/04/2024

Overheid heeft centrale rol in een systeem met 100% automatisering

Febeg

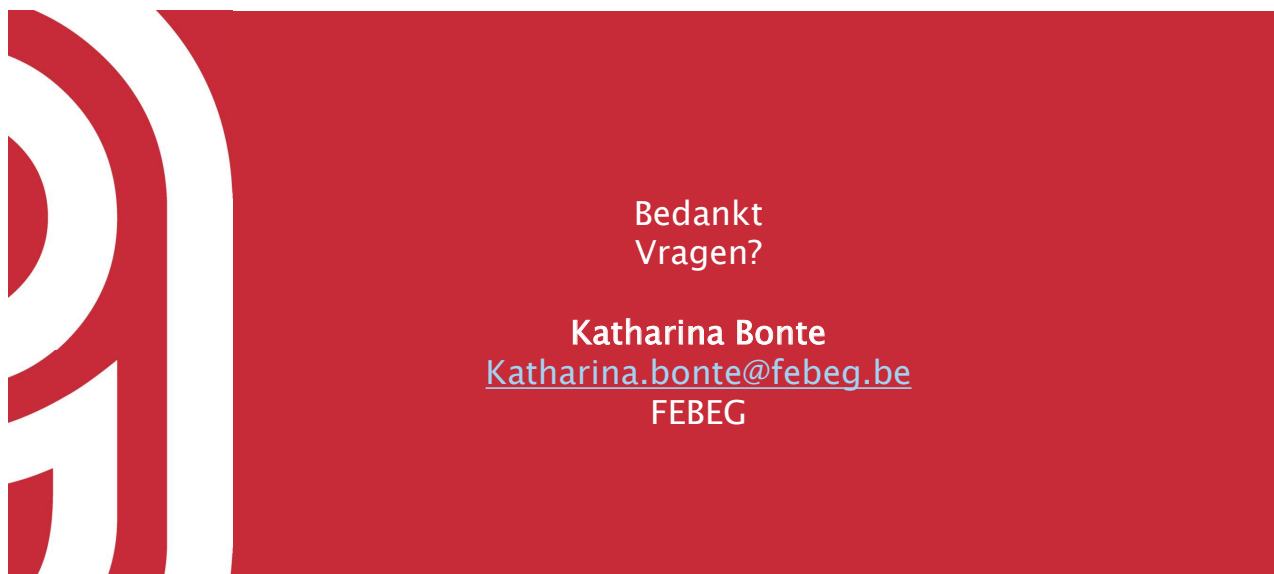
Besluit

12

2/04/2024

Febeg

Federatie van de Belgische Elektriciteits- en Gasbedrijven
Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières
Federation of Belgian Electricity and Gas Companies

02 april 2024

Aanbevelingen sociaal tarief

Hoorzitting commissie energie, leefmilieu en klimaat – Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers

SAAMO samen uitsluiting aanpakken

Half miljoen gezinnen verliezen sociaal tarief

In februari 2021 werd het sociaal tarief voor energie – een sterk gereduceerd tarief voor stroom en gas – uitgebreid. Eerst vanwege de coronapandemie, later om de impact van de energiecrisis te verzachten. Zo'n 400.000 tot 500.000 gezinnen hadden daardoor ook recht op het sociaal tarief. Zij kwamen boven op de basistarieven van zowat 600.000 huishoudens die er altijd al van genoten. Voor die basistarieven verandert er op 1 juli niets. Wie het sociaal tarief echter kreeg dankzij de uitbreiding, krijgt vanaf zaterdag de commerciële tarieven. En dat heeft een serieuze impact. Want hoewel de energieprijzen de voorbije maanden sterk gedaald zijn, blijft het verschil tussen het sociaal energietarief en de commerciële prijzen op de markt stevig. Zo blijkt uit de meeste recente cijfers van Vlaams energieregulator VREG.

'Bill shock'

Zo betaalde een gezin met een gemiddeld verbruik in juni voor een jaar stroom en gas gemiddeld 2.836 euro op de commerciële markt. Had datzelfde gezin recht op het sociaal tarief, betaalde het 1.691 euro. Een verschil van omgerekend 95 euro per maand. In een open brief waarschuwden

Een jaar stroom en gas kost in juni bij een gemiddeld verbruik 2.836 euro. Met het sociaal tarief is dat 1.691 euro: een verschil van 95 euro per maand

verschillende armoedeorganisaties – waaronder Netwerk tegen Armoede en SAAMO, de vroegere vzw samenlevingsopbouw – voor het effect van de zogenaamde 'bill shock'. Dit is een serieuze extra uitgave, waarvoor zij geen ruimte hebben. Het betekent dat mensen schulden zullen aangaan of besparen op andere essentiële basisbehoeften, en dat er meer mensen onder de armoedegrens dreigen te vallen», klinkt het. De armoedeorganisaties vragen de federale regering daarom alsnog de pauzeknop in te drukken en de uitbreiding voorlopig niet terug te draaien. Gezinnen die het sociaal energietarief verliezen, werden dan de

Stefan Goemaere van SAAMO. «Niet iedereen heeft een e-mailadres. Of wie zijn facturen liever op papier ontvangt, kan noodgedwongen niet voor het goedkoopste contract kiezen.»

Zwart-wit

Daarnaast kondigde de regering een hervorming van het sociaal tarief aan, onder meer om het minder zwart-wit te maken. Vandaag heb je er ofwel helemaal ofwel helemaal geen recht op.

Maar ondanks eerdere beloftes is er van een hervorming nog geen sprake. De armoedeorganisaties vragen om een getrappt tariefstelsel in te voeren. «Wie nu 1 euro meer verdient dan de inkomensgrens voor verhoogde tegemoetkoming krijgt het sociaal tarief niet», klinkt het. «We hebben nood aan een getrappt sociaal tariefstelsel dat specifiek gericht is op een grotere groep mensen in nood.»

Wie op 1 juli het sociaal tarief

verliest, wordt aangeraden goed te vergelijken. Experts waarschuwen ook dat sommige kosten die inbegrepen waren in het sociaal tarief – zoals facturen op papier, domiciliëring of herinneringen – op de commerciële markt soms wel in rekening worden gebracht. Ook de nettarieven zijn inbegrepen in het sociaal tarief, terwijl die op de tarieffiches van de commerciële contracten niet vermeld, maar uiteraard wel aangerekend worden.

VOOR GERDA VERDUBBELT FACTUUR «Hoé moet ik dat doen?»

Gerda (54) uit Turnhout is één van de mensen die het sociaal tarief volgende zaterdag verliest. «Mijn factuur verdubbelt. Dat is een heel groot verschil, als je moet rondkomen met niet veel meer dan 1.000 euro per maand.»

«Ik gebruik geen warm water. Er steekt niets in het stopcontact. De hele winter lang heb ik geen verwarming gebruikt. Ik heb geen tv. Ik ga niet meer naar de dokter. Een scan die ik zou moeten ondergaan, stel ik uit. Op een afgelopen tand laat ik geen kroon zetten wegens te duur. Ik ga nooit met vakantie. Ik ga nooit iets eten of iets drinken, ik doe niets van ontspanning. Mensen als ik zijn al heel zuinig. Er

voor jullie misschien weinig, maar voor mij is dat een heel groot verschil.» «Voor jullie». Gerda zal het een paar keer herhalen in ons gesprek. Ze verwijst hiermee naar wie niet weet hoe het is: leven in armoede. Normaal is ze erg terughoudend over haar situatie. No getuigt ze toch: «Ik spreek niet alleen voor mezelf, maar voor iedereen in

deze situatie. Het is belangrijk dat we gehoord worden.» Gerda leeft van een invaliditeitsuitkering van niet veel meer dan 1.000 euro. Meer dan de helft gaat naar de huur van haar appartement. «Ik sta al vijf jaar op de wachtlijst voor een sociale woning. En de verwachting is dat het nog eens twintig jaar zal duren tot ik er één heb. Ik ben 54 jaar, hé.»

Alles duurder

Het hoeft dus niet gezegd dat enkele tientallen euro's per maand erbij voor energie te veel is voor haar. «Bovendien werd

SAAMO

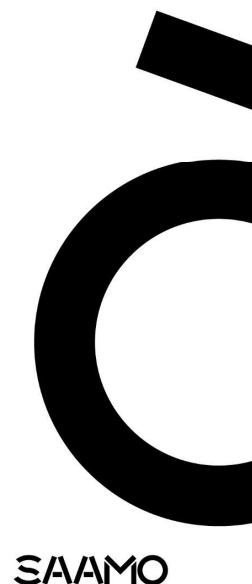
- Reeds meer dan 20 jaar actief in de strijd tegen energiearmoede
- De Experts
- Eigen projectwerk
 - Papillon
 - De verhuurpromotor
 - De woonmeter
 - Huurgoed
 - Energiek Tongeren/Pelt
 - ...
- Politiserend werk
 - Lokaal
 - Vlaams
 - Federaal
 - (Europees)

Bestem het sociaal tarief voor mensen met de inkomensgrens 'Verhoogde Tegemoetkoming'

Ken het sociaal tarief toe op basis van een inkomenscriterium.

De inkomensgrens Verhoogde Tegemoetkoming is hierin een rechtvaardige en realistische grens om te bepalen of huishoudens recht hebben op het sociaal tarief.

Dit omvat de 20% laagste inkomens van België, terwijl de armoederisicogrens op 18,8 % ligt. (ARPE, Statbel 2021)

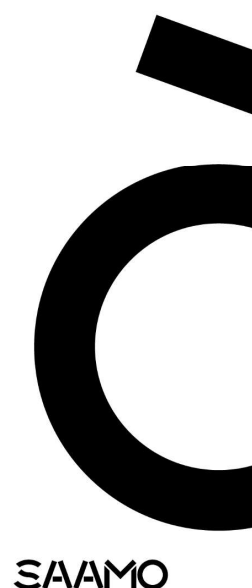

Voeg een extra categorie toe

Pas het sociaal tarief ook toe voor gezinnen die volgens hun inkomen uit de boot vallen maar door het OCMW worden aangebracht.

Geef hulpverlening met andere woorden de bevoegdheid om - na een sociaal onderzoek – de behoeftigheid in te schatten en het recht op sociaal tarief toe te kennen.

Denk bijvoorbeeld aan gezinnen in collectieve schuldenregeling, ...

Voorzie een getrapte overgang voor huishoudens in het derde inkomensdeciel

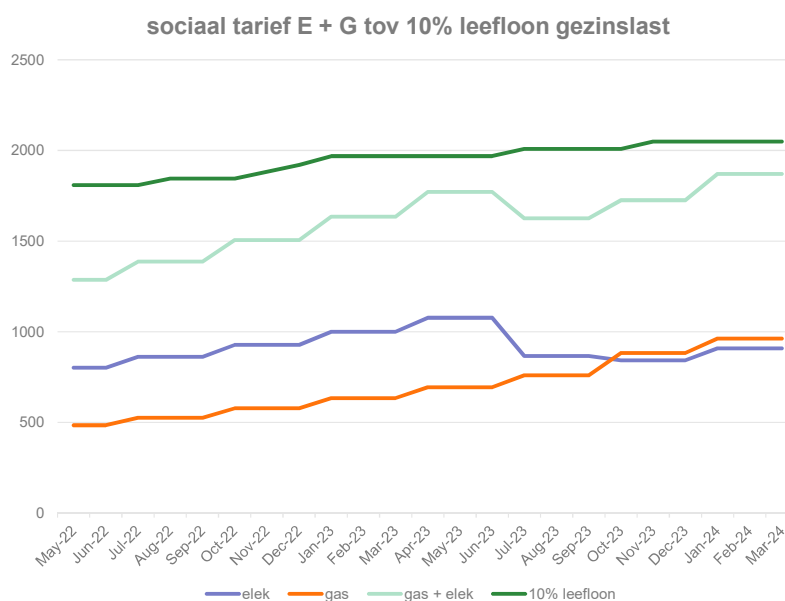
Er is nood aan een getrappt sociaal tariefsysteem dat specifiek gericht is op een grotere groep mensen

Door het sociaal tarief toe te kennen aan de doelgroep die recht heeft op Verhoogde Tegemoetkoming, omvat je de groepen van inkomensdecielen 1 & 2.

Met een getrapte overgang van het sociaal tarief kan je ook in **inkomensdeciel 3** de ondersteuning bieden. Zorg hier voor werkbare pistes.

SAAMO

Garandeer een betaalbaar sociaal tarief zodat het deel van het inkomen dat naar energiefacturen gaat, beperkt blijft.

SAAMO

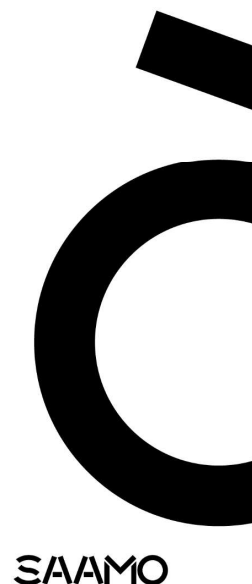
Collectieve meters

Voorzie een automatische tegemoetkoming voor mensen zonder individuele meter die daardoor geen aanspraak kunnen maken op het sociaal tarief.

In het voorstel 'sociale energiepremie' moet je je eerst zelf aanmelden. Hierdoor een groot risico op non-take-up. We vragen de overheid om deze maatregel via een publieke campagne ruim bekend te maken.

Zet de Europese verplichting die stelt dat elk huishouden over een eigen meter moet beschikken, samen met de gewesten om in wetgeving.

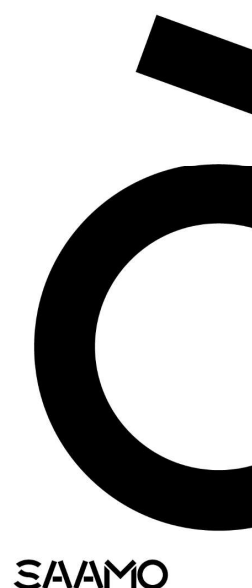
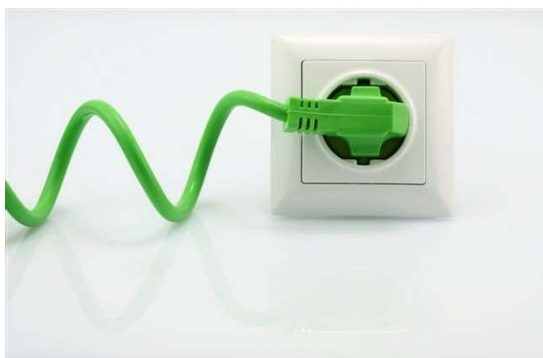
"Eigenaardig toch dat je voor een domicilie wel een apart huisnummer, deurbel en brievenbus moet hebben maar geen aparte energiemeter? Een heel kwetsbare doelgroep die in opgedeelde huizen woont, misloopt daardoor zijn recht op sociaal tarief. Ook in het nu uitgewerkte 'energiepremie'-systeem!"

! No brainer !

Verplicht alle leveranciers om voor contracten sociaal tarief elektriciteit steeds groene stroomcontracten aan te bieden.

Zo realiseer je én een sociaal doel én een klimaatdoel

Geef de rechthebbenden op het sociaal tarief ondersteuning en voorrang bij programma's voor energierenovatie

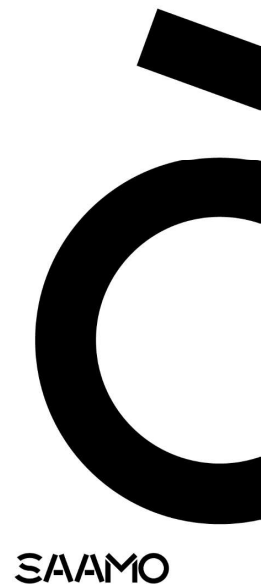
Directe steunmaatregelen voor huishoudens in kwetsbare situaties dienen samen te gaan met investeringen in een sociaal-rechtvaardig klimaatbeleid.

Vertrek daarbij vanuit de noden van mensen in armoede en zoek van daaruit naar oplossingen (**participatie**)

We vragen bijzondere aandacht voor de kwetsbare huurders op de private markt. Zij lopen het grootste risico om slachtoffer te worden van de huidige energie- en wooncrisis.

Investeren in woonkwaliteit & energie-efficiëntie lijkt ons de enige juiste oplossing om zowel energiearmoede als de schuldenproblematiek aan te pakken en om meteen ook bij te dragen aan een sociale klimaattransitie.

Armoedebestrijding vraagt om een **gecoördineerde aanpak over bestuursniveaus** heen.

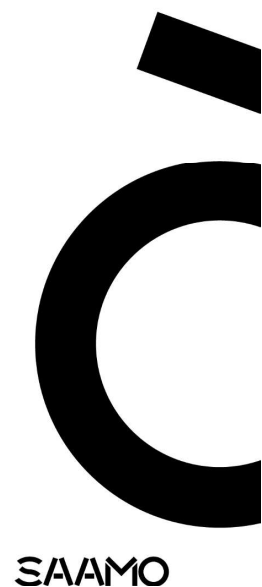

Financiering

Gebruik de middelen van het Sociaal Klimaatfonds (ETS2) prioritair aan maatregelen die de gezinnen met lage inkomens vooruit helpen.

Bestem de inkomsten van bv het windmolenpark op zee ter financiering van het sociaal tarief.

Maar denk ook ruimer: plaats zonnepanelen op alle federale gebouwen en gebruik de opbrengst voor sociaal-rechtvaardige maatregelen / financiering sociaal tarief.

Het 'andere' CREG tarief

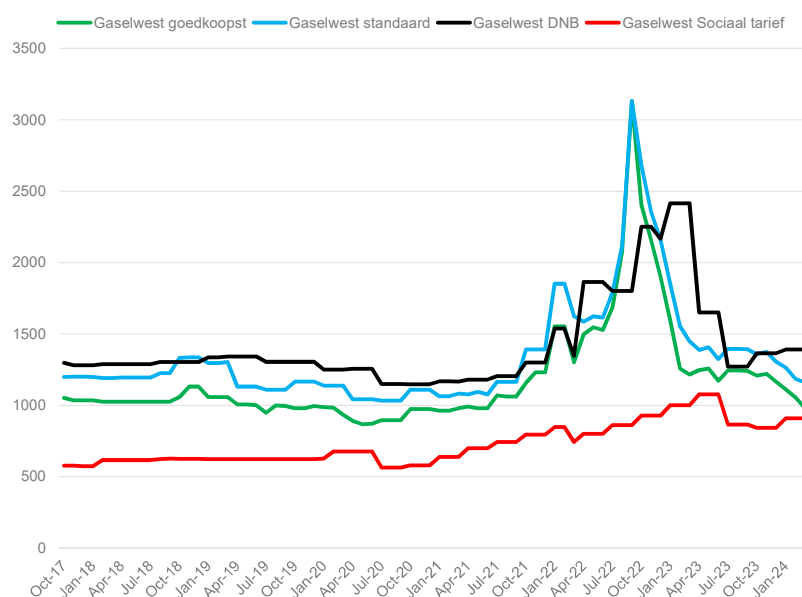
= Tarief niet-beschermde gedropte klanten, *alias het 'ontradingstarief'*

In tegenstelling tot het 'sociaal tarief' niet overal in België gelijk, gezien DNB-kosten doorgerekend worden in het tarief.

Herbekijk dit mechanisme. Het werkt niet 'ontradend' maar zorgt er net voor dat mensen langer in energiearmoede leven!

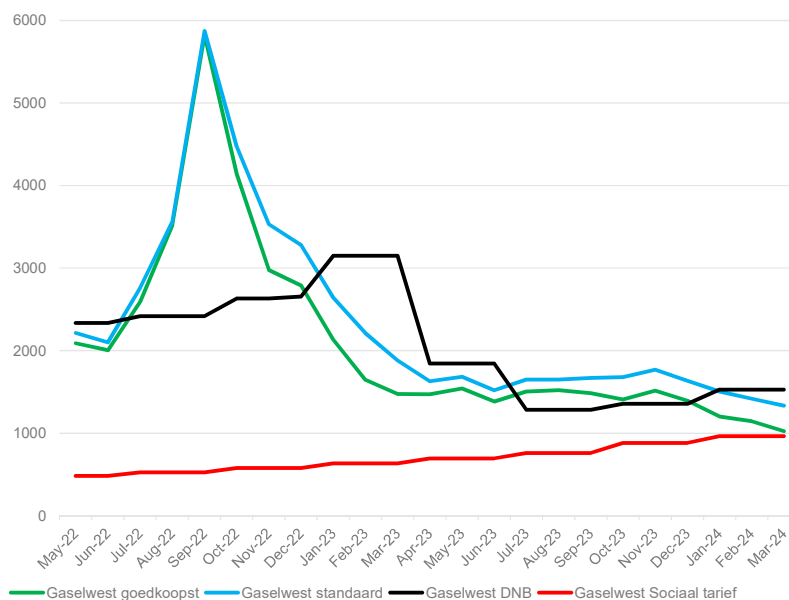
SAAMO

Evolutie elektriciteitsfactuur 3500 kWh enkel - Gaselwest

SAAMO

evolutie aardgasfactuur - Gaselwest regio - 17000 kWh

SAAMO

Stefan Goemaere
opbouwwerker energiearmoede
stefan.goemaere@saamo.be
0474 91 96 65
LinkedIn: [stefangoemaere](#)

SAAMO West-Vlaanderen
<https://www.saamo.be>
<https://www.saamo.be/west-vlaanderen/>

SAAMO
www.saamo.be

Visie beweging.net op hervorming sociaal energietarief

Hoorzitting commissie Energie, Leefmilieu en
Klimaat in de Kamer
2 april 2024

Algemeen

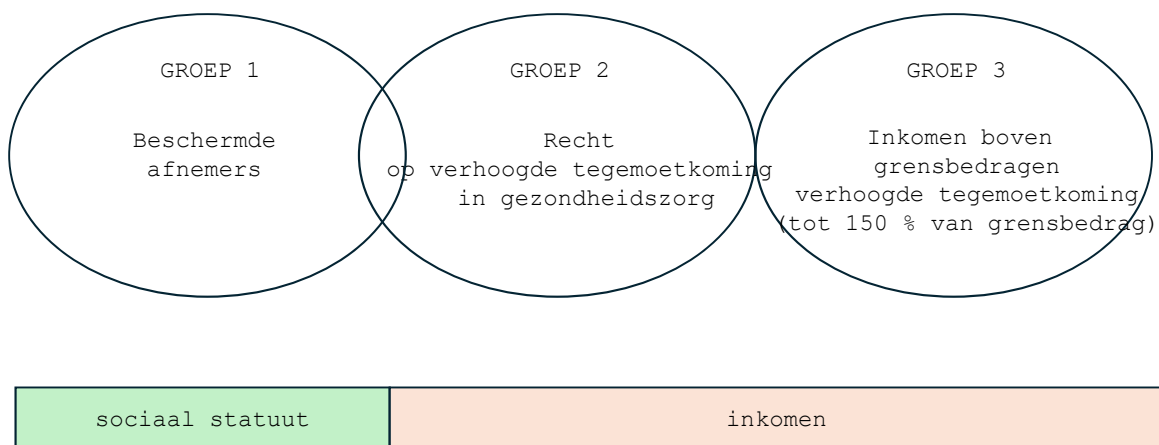
- Toegang tot betaalbare energie is een basisrecht. Sociaal energietarief is effectieve maatregel die dit garandeert voor kwetsbare groepen in onze maatschappij. Is dus niet enkel crisismaatregel.
- Sociaal energietarief is de beste buffer tegen prijsschokken op de energiemarkt (zeker voor wie noodgedwongen in energieverblindende woning woont). Energieprijzen blijven hoger dan voor de crisis en energiemarkt blijft volatiel.
- “Alles of niets - systeem” creëert inkomensval. Hervorming moet dit tegengaan.

Vaststellingen i.v.m. ingediende resoluties

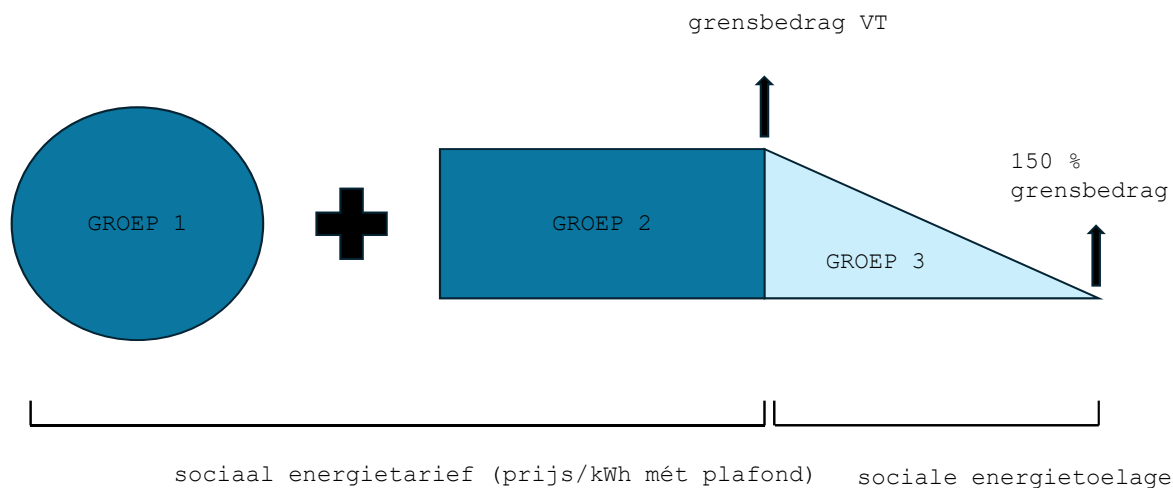

- Indieners van de resoluties erkennen de nood tot een uitbreiding van de groep rechthebbenden sociaal energietarief.
- Er wordt meerdere keren verwezen naar de verhoogde tegemoetkoming voor gezondheidszorg als het aangewezen inkomenscriterium voor een inkomensgerelateerde toekenning.
- Het sociaal energietarief voor de groep beschermde afnemers op basis van sociale statuten blijft in twee resoluties behouden zoals het vandaag bestaat.

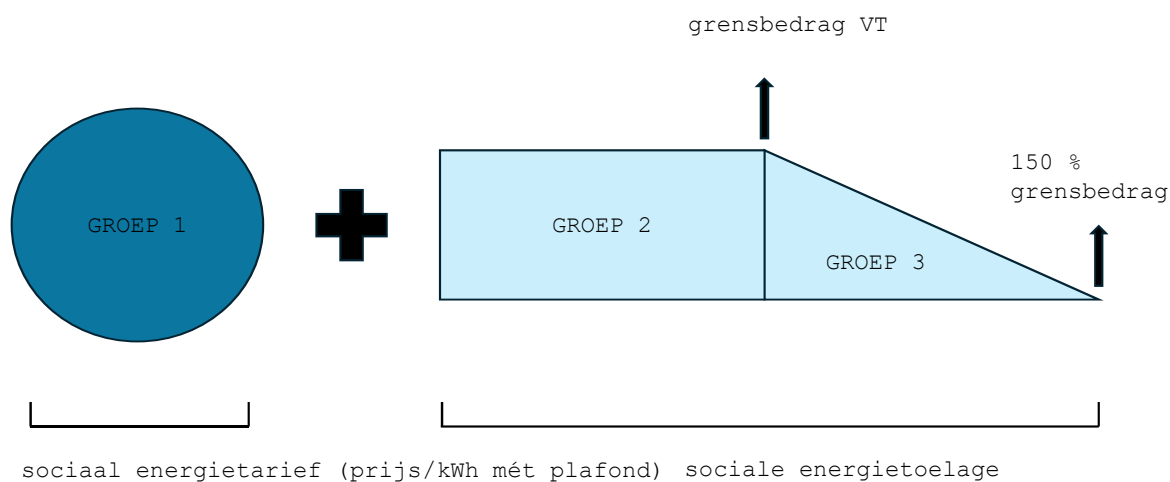
Doelgroepen

Scenario A voor hervorming (voorkeursscenario)

Scenario B voor hervorming

Andere tekortkomingen aanpakken

- Non-take up
- Actuele inkomensgegevens onvoldoende gekend